

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ
імені ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»
Факультет соціології і права
Кафедра філософії**

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри
_____ Роман БОГАЧЕВ
«___» _____ 20__ р.

**Кваліфікаційна робота
на здобуття ступеня бакалавра
зі спеціальності 231 Соціальна робота
освітньо-професійна програма «Міжнародні соціальні проекти
та волонтерська діяльність»
на тему: «Проект як інструмент реалізації молодіжних соціальних ініціатив»**

Виконала:

здобувачка IV курсу, групи СР3-91
Аббасова Марія Русланівна _____

Керівник:

Доцент, кандидат філософських наук, доцент
Потіщук Ольга Олегівна _____

Рецензент:

Доцент, кандидат філософських наук, доцент
Архипова Євгенія Олександрівна _____

Засвідчую, що у цій кваліфікаційній роботі немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань.

Здобувачка Аббасова М.Р. _____

Київ – 2023

АНОТАЦІЯ

Аббасова М.Р. Проект як інструмент реалізації молодіжних соціальних ініціатив. На правах рукопису. Кваліфікаційна робота на здобуття ступеня бакалавра зі спеціальності 231 Соціальна робота освітньо-професійна програма «Міжнародні соціальні проекти та волонтерська діяльність». Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», кафедра філософії. Київ 2023. 60 с., список джерел з 41 найменуванням.

На сучасному етапі молодіжна соціальна діяльність використовується як ефективний довгостроковий інструмент вирішення актуальних суспільних проблем. Соціальна трансформація через проекти передбачає місцеве управління, яке створює нові структури можливостей і більший простір свободи для громадян, таким чином створюючи середовище, сприятливе для розкриття потенціалу територій. В роботі здійснено вивчення сучасних теоретичних та практичних підходів проектної діяльності, спрямованої на реалізацію молодіжних соціальних ініціатив. Розглянуто теоретичні аспекти соціального проектування у молодіжних ініціативах. Також розглядаються роль молодіжної проектної діяльності та досвід реалізації соціальних проектів молодими людьми. Висвітлено фактори успішності та рекомендації щодо покращення проектів, що спрямовані на реалізацію молодіжних соціальних ініціатив. Окрема увага приділяється ефективності реалізації молодіжних ініціатив, аналізуються практичний досвід розробки соціальних проектів молоддю. Результати дослідження мають як теоретичне, так і практичне значення. Теоретична цінність полягає розумінні генези поняття «молодіжний соціальний проект» та вивченні основних теоретичних засад соціального проектування у молодіжних ініціативах. Практична цінність полягає в розробці та аналізі практик та технологій соціального проектування молоддю, які можуть бути використані членами молодіжних неурядових організацій та волонтерами, що займаються реалізацією соціальних проектів.

Ключові слова: соціальний проект, молодь, молодіжні ініціативи, реалізація, ефективність, успішність, молодіжна робота, молодіжні неурядові організації.

ABSTRACT

Abbasova M.R. The project as a tool for the implementation of youth social initiatives. Copyright of the manuscript. Thesis for obtaining a bachelor's degree in the specialty 231 Social work educational-professional program «International social projects and volunteer activity». National Technical University of Ukraine «Ihor Sikorskyi Kyiv Polytechnic Institute», department of philosophy. Kyiv 2023. 60 pp., a list of sources with 41 names.

At the current stage, youth social activity is used as an effective long-term tool for solving current social problems. Social transformation through projects involves local governance that creates new opportunity structures and a greater space of freedom for citizens, thus creating an environment conducive to unlocking the potential of territories. The work examines modern theoretical and practical approaches to project activities aimed at implementing youth social initiatives. Theoretical aspects of social design in youth initiatives are considered. The role of youth project activities and the experience of implementing social projects by young people are also considered. Success factors and recommendations for improving projects aimed at implementing youth social initiatives are highlighted. Particular attention is paid to the effectiveness of the implementation of youth initiatives, the practical experience of developing social projects by young people is analyzed. The results of the research have both theoretical and practical significance. The theoretical value lies in understanding the genesis of the concept of "youth social project" and studying the main theoretical foundations of social planning in youth initiatives. The practical value lies in the development and analysis of practices and technologies of social design by young people, which can be used by members of youth non-governmental organizations and volunteers engaged in the implementation of social projects.

Keywords: social project, youth, youth initiatives, implementation, effectiveness, success, youth work, youth non-governmental organizations.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ПРОЄКТУВАННЯ У МОЛОДІЖНИХ ІНІЦІАТИВАХ	13
1.1. Теоретичні підходи до розуміння поняття «проєкт» та його роль у реалізації молодіжних соціальних ініціатив	13
1.2. Досвід реалізації проєктів, спрямованих на підтримку та розвиток молодіжних соціальних ініціатив	18
1.3. Вплив проєктів на молодь та соціальне середовище.....	22
Висновки до розділу 1	28
РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД РОЗРОБКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ МОЛОДЦЮ	32
2.1. Визначити фактори успішності проєктів, що спрямовані на реалізацію молодіжних соціальних ініціатив.....	32
2.2. Рекомендації щодо покращення процесу реалізації молодіжних соціальних ініціатив через проєктну діяльність.....	38
2.3. Реалізація молодіжних соціальних ініціатив та їх ефективність	47
Висновки до розділу 2	52
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	57

ВСТУП

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю пошуку ефективних шляхів для реалізації соціальних проєктів молоддю.

Соціальні проєкти відіграють вирішальну роль у сучасній реалізації молодіжної діяльності. Вони є невід’ємним чинником у вирішенні різноманітних соціальних проблем і внесенні позитивних змін у громади та суспільства. Вони спрямовані на вирішення нагальних соціальних проблем, таких як бідність, дискримінація, погіршення навколишнього середовища та доступ до освіти та охорони здоров’я. Проєкти пропонують інноваційні рішення цих проблем, спрямовані на покращення добробуту та якості життя окремих людей і громад.

Соціальні проєкти мають потенціал стимулювати соціальні зміни, кидаючи виклик існуючим нормам, переконанням і системам, які увічнюють соціальну несправедливість. Вони підвищують обізнаність, мобілізують ресурси та залучають зацікавлених сторін для створення позитивного соціального впливу та сприяння справедливості, різноманітності та залучення. Молодіжні проєкти мають потенціал справити відчутний і тривалий вплив на місцеві громади. Незалежно від того, чи йдеться про організацію інформаційних кампаній, громадські ініціативи чи запровадження соціального підприємництва, ці проєкти відповідають потребам громади та покращують якість життя окремих людей.

В Україні є різноманітні спільноти, включаючи маргіналізовані групи, такі як внутрішньо переміщені особи, етнічні меншини та особи з низькими доходами. Проєкти, розроблені та реалізовані молодими людьми, можуть зосереджуватися на вирішенні конкретних проблем, з якими стикаються ці маргіналізовані групи, сприяючи інклюзивності та соціальній згуртованості.

Стан наукової розробленості проблеми. Значення проєктів значно зросло в різних сферах суспільства. Проєкти вважаються стратегічним засобом прийняття рішень у державних та громадських організаціях. Молодь часто привносить свіжі погляди та інноваційні ідеї в соціальні виклики. Використовуючи проєкти як інструмент, молоді люди можуть експериментувати з новими підходами, технологіями та рішеннями, сприяючи творчості та інноваціям у вирішенні

соціальних проблем. Вони є технічним вираженням рішень загальних проблем і засобом перетворення несприятливої або проблемної ситуації у сприятливу фазу на користь суспільства. Соціальна трансформація через проекти передбачає місцеве управління, яке створює нові структури можливостей і більший простір свободи для мешканців, таким чином створюючи середовище, сприятливе для розкриття потенціалу територій. Із зростанням поглиблення та розширення залучення до суспільної діяльності в усьому світі важливість участі громади стала ключовою функціонуючих демократій ХХ століття.

Молодіжні проекти часто передбачають співпрацю з однолітками, членами громади, НУО та урядовими організаціями. Такий спільний підхід сприяє створенню мереж, командній роботі та партнерству, що веде до ширшого впливу та спільного використання ресурсів і знань. Конструктивні відносини між частинами громади та державними установами роблять участь громадян не лише бажаною, але й необхідною та життєздатною, оскільки вона може призвести до прийняття більш справедливих та сталих державних рішень та покращити життя місцевих громад. Таким чином, участь громадськості важлива як для окремих осіб, так і для організацій громадянського суспільства та урядів.

Актуальність роботи зумовлюється й тим, що після початку повномасштабного вторгнення в 2022 році, з'явилась потреба в підтримці та розвитку молоді у різних сферах, від психологічної підтримки і реабілітації до розвитку молодого покоління. Саме тому доцільно розглянути підходи до реалізації, досвід впровадження та вплив соціальних молодіжних проектів. Важливість та недослідженість цієї тематики зумовлює актуальність дослідження.

Ряд вітчизняних дослідників зосереджували увагу на основах управління проектами та теоретичному понятті проекту. Наприклад такі автори, як О.В. Зотов у роботі «Проект, Управління Проектом: Основні Поняття, Суб'єкти Державного Управління», розкрив характеристики та етапи проекту, особливості та характеристики процесу управління проектом, надав тлумачення категоріям «проект» та «управління проектом», здійснив класифікацію проектів, що здійснюються органами державного управління, визначено суб'єктів державного

управління проектами в Україні. Деякі дослідники, як Світлична М.В. в роботі «Удосконалення систем управління молодіжних центрів в малих громадах областей Сходу України», приділяли увагу роботі проектів в контексті децентралізації та гуманітарної кризи через війну на Сході. У роботі проаналізовано ситуацію, що стосується молодіжних центрів в малих громадах Східного регіону України з акцентом на управлінні командою, програмній та проектній діяльності, стратегічному управлінні та рівні участі молоді.

Закордонні дослідники також досліджували цю тему. Так, наприклад, К. Зангерл, фахівець у сфері молодіжних ініціатив, у своїй роботі «6 проектів, де молоді люди сприяють інноваціям для життя громади» розповідає про варіанти проектів з різною тематикою, до якої залучають молодь. В. Кілпатрік в роботі «Метод проектів» (Kilpatrick W. «The Project Method»), який був одним з провідних дослідників цієї галузі і описував теоретичний аспект проекної роботи. Інший дослідник, А. Голдар в роботі «Розвиток громад у країнах, що розвиваються», працював над дослідженням соціальних і економічних впливів від соціальних проектів на громаду. Дж. Сінгх у праці «Роль соціального сектора в розвиненій країні», розповідає вплив соціальних проектів на формування держави. Що робить вагомий внесок в наше дослідження, оскільки одним з завдань роботи було дослідити вплив на молодь та показати позитивні зміни і важливість цієї теми.

Об'єкт дослідження: проектна діяльність, спрямовані на реалізацію молодіжних соціальних ініціатив.

Предмет дослідження: роль та ефективність проектів у реалізації молодіжних соціальних ініціатив.

Мета дослідження: визначити інструментальні характеристики проектів та розкрити ефективність їх застосування у реалізації молодіжних соціальних ініціатив.

Для реалізації зазначеної мети передбачається розв'язання таких **завдань**:

1. Проаналізувати теоретичні підходи до розуміння поняття «проект» та його роль у реалізації молодіжних соціальних ініціатив.

2. Вивчити досвід реалізації проєктів, спрямованих на підтримку та розвиток молодіжних соціальних ініціатив.

3. Проаналізувати вплив проєктів на молодь та соціальне середовище, зокрема їх внесок у розвиток молодіжної активності.

4. Визначити фактори успішності проєктів, що спрямовані на реалізацію молодіжних соціальних ініціатив.

5. Розробити рекомендації щодо покращення процесу реалізації молодіжних соціальних ініціатив через проєктну діяльність, враховуючи виявлені фактори успішності та виклики.

6. Провести апробацію розроблених рекомендацій на конкретних прикладах проєктів.

Методи дослідження. У роботі було використано комплекс методів дослідження. Теоретичні: аналіз та синтезу використовувалися для розкладу поняття соціального проєкту на основні частини і розгляд їх властивостей та зв'язків, порівняльний метод, використовувався під час порівняння реалізації проєктів, методів покращення реалізації та щодо порівняння теоретичних підходів до визначення поняття «соціальний проєкт», системний підхід, який розглядає роль соціальних проєктів як систему інтересів, ресурсів і механізмів дій, завдання якої полягають вдосконалити життя молоді. Емпіричні методи: спостереження використовувалося бесідах з представниками молодіжних рухів.

Теоретичне значення роботи полягає в аналізі сучасних теоретичних підходів до соціальних проєктів за участі молоді. Вивчення генези поняття «молодіжний соціальний проєкт» допомагає розкрити приклади молодіжної діяльності у громаді.

Практичне значення роботи полягає у наданні практичних рекомендацій щодо заохочення молоді до соціальної діяльності та наданні порад для покращення ефективності проєктів. Матеріали роботи можуть бути використані у роботі молодіжних громадських організацій, що займаються реалізацією проєктів на регіональному та міжнародному рівнях.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, поділених на три підрозділи, висновків та рекомендацій, списку посилань. Загальний обсяг роботи – 63 сторінок (з них 53 основного тексту). Список використаних джерел містить 41 найменування.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ПРОЄКТУВАННЯ У МОЛОДІЖНИХ ІНІЦІАТИВАХ

1.1. Теоретичні підходи до розуміння поняття «проєкт» та його роль у реалізації молодіжних соціальних ініціатив.

У громадах є багато заангажованих молодих людей, які хочуть зробити свій внесок у покращення муніципалітетів, підтримуючи членів громади та беручи активну участь у суспільному житті. Молодь робить важливий внесок у життя спільнот і отримує більше можливостей завдяки участі, розвиває свої ідеї громадянства, покращує активну участь у суспільстві.

Велика кількість проєктів та ініціатив у світі спрямована на зміцнення та поглиблення соціальної згуртованості. Дії та ідеї, які реалізуються у взаємопов'язаний та скоординований спосіб з метою досягнення спільної мети, можна вважати «проєктами».

«Соціальний» – це прикметник, пов'язаний із суспільством (спільнота, утворена особами, які поділяють культуру та взаємодіють один з одним).

Соціальні проєкти – це проєкти, спрямовані на зміну умов життя людей. Метою проєкту є покращення повсякденного життя суспільства в цілому або, принаймні, найбільш незахищених соціальних груп.

Покращуючи один або кілька аспектів життя суспільства, в якому існує проєкт, він має на меті зміцнити громадянську свідомість громадян або соціальне розуміння.

Соціальні проєкти – це інструмент, який дозволяє спонукати до змін з ініціативи акторів, які взаємодіють на певній території чи секторі. Соціальна трансформація через проєкти передбачає місцеве управління, яке створює нові структури можливостей і більший простір свободи для мешканців, таким чином створюючи середовище, сприятливе для розкриття потенціалу територій [34].

Важливо мати на увазі, що на соціальні проєкти можуть сприяти держава, молодь, неурядові організації, асоціації чи навіть приватні компанії.

Як правило, соціальний проєкт для задоволення базових потреб людей. Тому більшість цих проєктів спрямовані на покращення освіти, житла, охорони здоров'я чи працевлаштування.

Це свідчить про те, що структурні зміни, починаючи з соціальної бази, зумовлені комплексним стратегічним плануванням (територіальним і суспільним), яке залучає різних суб'єктів до процесу створення цінності та забезпечення економічного і соціального добробуту. Це мікросоціальна та територіальна перспектива, яка може розвиватися на різних територіальних рівнях у міру розвитку місцевих процесів.

Розвиток громади є і був протягом всієї історії іноді явною, іноді неявною метою людей, які прагнуть досягти кращого життя завдяки колективним зусиллям.

Використання технологій проєктування було визнано ще в античності. Сім чудес світу в певному сенсі є завершеними соціальними проєктами. Деякі дослідники вважають, що соціальне проєктування існувало завжди, принаймні з часів античності, втому сенсі, що «Державу» Платона можна вважати одним з перших соціальних проєктів. Інші стверджують, що про соціальне проєктування можна говорити лише з 20-30-х років цього століття, коли сформувалася ідеологія проєктування, і в її рамках було поставлено завдання проєктування нових суспільних відносин, нових людей і соціалістичної культури те, що зараз називається соціальною діяльністю [22].

Історія розробки та реалізації соціальних проєктів і програм бере свій початок з останньої третини 18 століття, коли активно поширювалися західні ідеї гуманізму, розуму та природного права, а різні аспекти суспільного життя мали регулюватися відповідно до раціональних принципів Просвітництва. Ідеї епохи Просвітництва задали кардинально новий у порівнянні зі Середньовіччям напрямок формування системи соціальної підтримки людини. У документах епохи чітко представлено «проектну ідею» дослідження соціального життя з метою її перетворення [17]. Основними рисами, що характеризують стан людського розуму у 18 столітті, є загальність і всеосяжність вільного пошуку. Людський розум, зневажаючи або відчуваючи огиду до всього сучасного життя, взяв на себе велике

завдання відтворити все, що існує, інститути, традиції і весь порядок життя, змінити перевиновити всю людину. Аналіз різних джерел дозволяє нам зрозуміти елементи проектування, пов'язані з аналізом умов життя "нужденних" на основі "жебрацького аналізу", а також на основі історичних документів 18 століття актуалізувати наше судження про необхідність прорахунку шляхів вирішення виявлених проблем

У 18 столітті робота раннього соціалістичного мислителя Роберта Оуена, який прагнув через планування громади створити ідеальну громаду. Методи громадського планування стали важливими в 1920-х і 1930-х роках у Східній Африці, де пропозиції щодо розвитку громад розглядалися як спосіб допомогти місцевим жителям покращити своє життя за непрямої допомоги колоніальної влади [27]. Але все ж таки мислення проектами, свідоме та повсюдне застосування проектного підходу в соціальній сфері – явище останньої третини ХХ століття. У 20-ті роки ідея проекту просто витає в повітрі, захоплює різні сфери діяльності. Так, наприклад, одним із модних віянь у педагогіці того часу було використання методу проектів, розробка якого на базі теоретичних ідей американського філософа, педагога та психолога Джона Дьюї належала Вільяму Херду Кілпатріку та іншим експериментаторам у сфері освіти [21].

У 1970-х і 1980-х роках розвиток громади став частиною «Інтегрованого розвитку сільських районів», стратегії, яку пропагували агентства ООН і Світовий банк. Є багато країн, які зараховані до країн, що розвиваються, таких як Бангладеш, Африка, Пакистан, Алжир, Ангола, Болгарія, Грузія, Зімбабве тощо [17]. Таким чином, розвиток громад, що здійснюється молодими людьми, спрямований на покращення якості життя. Ефективний розвиток громад призводить до взаємної вигоди та спільної відповідальності між членами громади. Оскільки дохід на душу населення в країнах, що розвиваються, є низьким і люди не можуть вести здоровий спосіб життя, ця програма розвитку громад допомагає їм вести здоровий та екологічно безпечний спосіб життя.

Соціальні та економічні зміни перетворюють сільські та регіональні громади. Те, як громади справляються з цими змінами, залежить не лише від «надання»

послуг, інфраструктури та економічного розвитку, а й від того, як місцеві жителі по-новому використовують свої активи, співпрацюють, розвивають мережі, мобілізують наявні навички та втілюють інноваційні ідеї на практиці. Результатом є не лише робочі місця, доходи та інфраструктура, але й сильніші громади, які краще функціонують і краще справляються зі своїми проблемами.

Соціальні проекти визнаються як проектні системи, що базуються на комплексі соціально орієнтованих заходів, які мають конкретні цілі та відбуваються в обмеженому просторі та часі. Основними визначальними ознаками проектує: подолання конкретної актуальної проблемис успільства, реалізація державної соціальної політики, кількісні зміни в матеріальних умовах життя індивідів і соціальних груп, створення ринку праці, впровадження соціальних інновацій, якість і кількість соціальних проектів та їх вплив як на соціально-економічному структурному рівні (підприємство, регіон, країна).

Нормативними ознаками є – сприяння розвитку державних інститутів, екологічної стабільності, уповільнення темпів соціально-економічного розвитку, формування спільнот інтелектуальних особистостей, розвиток людського потенціалу.

Розробка та реалізація соціальних проектів є важливим елементом управління сталим розвитком будь-якої країни. У зв'язку з цим дуже важливим є дослідження процесів реалізації соціальної діяльності та соціальних інновацій бізнес-організацій як з теоретичної, так із практичної точки зору. Неможливо не погодитися з тим, що проектування є потужним засобом людської діяльності. Але коректне ставлення до проектування полягає в розумінні його інструментальності.

Проектування – це лише засіб, але не мета. Проектування не варто абсолютизувати. Ці тези особливо актуальні для соціального проектування, пов'язаного з безпосереднім впливом на життя людей, соціальною дією [16].

Проект (як серія проєкцій, планів і рішень) не повинен порушувати особистість (як клієнта, так і соціального працівника), права людини та етичні норми соціальної роботи. Слід пам'ятати, що реалізація проектіві методик – це

взаємодія живих людей, потреби, інтереси і можливості яких не можуть бути цілком і повністю відображені в сухій проектній схемі.

Проектування – це спосіб мінімізувати експлуатаційні помилки. Його правильна розробка – це велика відповідальність.

Соціальні проекти працюють безпосередньо з місцевими громадами та групами для реалізації програм і заходів, випробовуючи та впроваджуючи дії, які є практичними рішеннями для сталого розвитку. Основними функціями соціальних проектів є наступні: Покращення якості життя. Покращення якості життя в громаді та забезпечення комфортного і конструктивного дозвілля для всіх мешканців; сприяння особистісному розвитку. Сприяння здоровому фізичному, соціальному, емоційному, інтелектуальному та духовному розвитку і благополуччю; Зробити громаду більш привабливим місцем для життя. Покращити навколишнє середовище і зробити суспільство більш привабливим місцем для життя; Надати позитивні можливості для розвитку молоді. Надання можливостей для отримання позитивного досвіду, щоб допомогти молодим людям подолати або уникнути негативних впливів; Покращення стосунків у громаді. Покращення стосунків між мешканцями громади різного расового, етнічного та релігійного походження, а також між представниками різних поколінь через спільний культурний досвід; Зміцнення сусідських та громадських зв'язків: активізація громадського життя шляхом залучення мешканців до волонтерських проектів, сервісних програм та спеціальних заходів для підвищення гордості та морального духу в громаді [12].

Отже, роль молодіжних соціальних проектів допомагає краще зрозуміти потреби та прагнення суспільства. Участь молоді – це постійний діалог між тими, хто приймає рішення, та зацікавленими сторонами. Заохочуючи та беручи участь у діалозі під керівництвом громади, особи, які приймають рішення, мають можливість зрозуміти, що людям подобається та не подобається у їхній громаді та які на неї впливають ініціативи.

1.2. Досвід реалізації проєктів, спрямованих на підтримку та розвиток молодіжних соціальних ініціатив.

Особливою категорією громадян є молодь, яка становить великий відсотків населення. Дані Євростату показують, що майже кожна третя молода людина знаходиться під загрозою бідності та ізоляції, що вказує на необхідність діагностичних та методологічних дій у сфері можливостей та загроз для розвитку молодого покоління [41]. З огляду на нові виклики (посилення глобалізації, технологічний розвиток, мінливість соціальних структур, викликаних наслідками міграції), слід констатувати, що існує паралельна, сучасна потреба переосмислити фактори, які загрожують і підтримують розвиток сучасної молоді. Рекомендується також поглиблене обмірковування освітніх і соціальних ініціатив у цій сфері, які широко розуміються. Зазначені питання складають зміст навчальних програм у галузі соціальних професій.

Враховуючи вищезазначені припущення, існує багато проєктів, які були визначені як покращення дидактичної пропозиції у сфері молодіжної роботи в університетах, залучених до проєктів, шляхом реалізації припущень концепції позитивного розвитку молоді, і особливо шляхом зміцнення позитивних ресурсів, що підтримують розвиток і виховання молоді.

Молодіжна соціальна діяльність стосується діяльності, яку молоді люди роблять, щоб зробити позитивні зміни для навколишнього оточення. Є багато способів, за допомогою яких молоді люди можуть вжити практичних дій, щоб зробити позитивні зміни.

Це може відбуватися в різних контекстах і може означати формальну або неформальну діяльність. До них належать волонтерство, збір коштів, кампанії та підтримка однолітків.

Вчителі, роботодавці, батьки та інші члени громади можуть підтримати соціальні дії молоді.

Є багато чудових прикладів того, як школи та університети використовують молодіжні соціальні заходи для підтримки професійної освіти своїх молодих людей.

Якщо молодіжна соціальна діяльність виконана добре, вона приносить користь громадам, молодим людям, а також школам і коледжам, частиною яких вони є [41].

Цей приклад показує, що заклади освіти можуть впроваджувати молодіжні соціальні проекти та підтримувати навчальні курси, гарантуючи, що всі молоді люди зможуть отримати навички, які будуть корисними протягом усього їхнього життя, вносячи зміни в місцеву громаду.

На першому етапі допомоги реалізації молоді соціальних проектів проводиться дослідження статусу молоді в країнах, що дозволить діагностувати проблеми та визначити доступні ресурси. Це є основою для розробки інтегрованої освітньої програми для молодіжних працівників. Навчальні посібники підготовлені у рамках проектів представляють чинники, що підтримують і гальмують розвиток молоді, стратегії протидії сучасним загрозам відповідно до ідеї глобалізму (думай глобально, дій локально) [3].

Надання молодіжним працівникам відповідного навчання та можливостей для розвитку потенціалу є важливим. Це включає воркшопи, семінари та курси з управління проектами, розвитку молоді, лідерських навичок і відповідних знань у предметній сфері. Таке навчання надає їм необхідні знання та навички для ефективного планування, виконання та оцінки проектів.

Призначення досвідчених наставників або супервізорів молодіжним працівникам може надати цінні настанови та підтримку протягом усього процесу реалізації проекту. Наставники можуть надавати поради, ділитися передовим досвідом і допомагати впоратися з проблемами або прийняти рішення.

Сприяння можливостям спілкування та заохочення співпраці серед молодіжних працівників є корисним. Такі платформи, як конференції, форуми чи онлайн-спільноти, дозволяють їм об'єднуватися, ділитися досвідом і вчитися одне в одного. Спільні проекти з іншими молодіжними організаціями чи зацікавленими сторонами також можуть посилити вплив їхніх можливостей [37]. Описані тут моделі проектів поділяються на широкі категорії та можуть реалізовуватися

різними групами, від шкіл і молодіжних неурядових організацій до позашкільних клубів і релігійних організацій.

Деякі з проектів спрямовані на відзначення історії та традицій, інші налагоджують прямі зв'язки між молоддю та особами, які приймають рішення, сприяють розвитку професійних навичок, заохочують молодь досліджувати різноманітні перспективи та залучають молодих людей у покращенні спільноти.

Обов'язковим пунктом у реалізації проектів є адаптування моделей для задоволення потреб і використання активів і ресурсів вашої громади, школи чи молодіжної організації.

Створення системи моніторингу та оцінки проектів допомагає молодіжним працівникам відстежувати прогрес, визначати сфери для покращення та вимірювати вплив їхніх заходів. Надання їм інструментів і структур для моніторингу та оцінки гарантує, що проекти залишаються на правильному шляху, і дозволяє їм приймати рішення, засновані на фактичних даних.

Молодіжні лідери відповідають за пошук підтримки з боку ваших однолітків і дорослих або інституцій у громаді для реалізації проекту.

Фахівці, що працюють з молоддю окреслюють сильні сторони та інтереси молодих людей у групі. Зосереджуються на підтримці молоді, щоб вона взяла на себе провідну роль у процесі вибору, адаптації та реалізації моделей проекту [39].

Важливим є розгляд елементів проектних моделей і підходів, які можна рекомендувати як найкращі практики, а також те, як їх можна інституціоналізувати у вашій громаді чи юрисдикції.

Варто зазначити, що всі моделі проектів у цьому наборі інструментів починалися з невеликого розміру, зі скромним фінансуванням і обмеженою базою учасників.

Молодь має походити з різних верств населення, наприклад, люди з обмеженими можливостями, сироти, молоді групи ризику та ті, хто в академічному середовищі, а також молоді люди, які вже є активними у своїх громадах. Дорослий фахівець необхідний, щоб переконатися, що молоді люди успішно працюють разом, а також надавати керівництво та підтримку протягом усього проекту.

Забезпечення доступу молодіжних працівників до належних ресурсів і фінансування має вирішальне значення для реалізації проекту. Це може включати отримання грантів, спонсорів або партнерства з організаціями, які можуть надати фінансову підтримку чи внески в натуральній формі, такі як приміщення, обладнання чи матеріали [40].

Необхідна підтримуюча організація, оскільки проєкт об'єднує молодь із різних походженням, корисно працювати з організацією, яка вже має досвід роботи з одним або декількома цільові групи.

Отже, участь у соціальному, економічному та культурному житті громади змінює життя кожного. Заохочення молоді до участі в проєктах соціального впливу сприяє досягненню справедливих і сталих результатів. Це важливий процес прийняття рішень для організацій, урядів та окремих осіб, які керують проєктами, що впливають на громади.

Питання громади є складним, і важливо зробити процес вирішення проблем інклюзивним, щоб особи, які приймають рішення, могли краще зрозуміти потреби та прагнення громади, перш ніж приймати рішення щодо курсу дій.

1.3 Вплив проектів на молодь та соціальне середовище

Соціальні проекти відіграють важливу роль у задоволенні потреб і прагнень громад, особливо серед молоді. Ці ініціативи спрямовані на покращення соціального середовища шляхом сприяння позитивним змінам і створення можливостей для особистого зростання, залучення до громади, соціального розвитку та розширення можливостей. Соціальні проекти забезпечують платформу для розширення можливостей молоді, дозволяючи молодим людям відкрити свої сильні сторони. Беручи участь у цих проектах, вони розвивають важливі життєві навички, такі як лідерство, робота в команді, вирішення проблем і спілкування, мають більший доступ до соціального ліфту. Цей досвід дає їм змогу долати виклики, приймати обґрунтовані рішення та вносити значний внесок у розвиток суспільства. Крім того, завдяки участі в соціальних проектах молоді люди набувають впевненості, самооцінки та відчуття мети, що веде до особистісного зростання та більшого почуття причетності до суспільних процесів, можуть покращити своє життя та розвиватись.

Проекти є важливою частиною соціальної діяльності молоді. Важливо зазначити, що саме мається на увазі під соціальною діяльністю. З погляду соціологічного виміру соціальна активність молоді визначається як участь у різних соціальних практиках, спрямованих на суспільне благо: участь у громадських організаціях та рухах, акціях, включеність до молодіжних спільнот.

Соціальні проекти створюють можливості для різних груп молоді об'єднуватися та співпрацювати, долаючи бар'єри та сприяючи соціальній єдності. Працюючи над досягненням спільних цілей і обмінюючись досвідом, молоді люди з різним походженням і соціально-економічним статусом розвивають взаєморозуміння, повагу. Ця взаємодія культивує культуру інклюзивності, толерантності та прийняття, сприяючи соціальній гармонії в громадах і знижуючи ризик конфліктів і дискримінації. Соціальні проекти часто зосереджені на вирішенні нагальних соціальних проблем, таких як: бідність, нерівність, погіршення навколишнього середовища та освіта. Активно долучаючись до цих ініціатив, молоді люди стають агентами змін, роблячи внесок у покращення своїх

громад. Вони усвідомлюють соціальні проблеми, розвивають почуття соціальної відповідальності та мотивуються діяти. Як наслідок, соціальні проекти служать каталізаторами розвитку громади та соціальної трансформації, пропонуючи інноваційні рішення та надихаючи інших до участі.

Важливими й ефективними проектами є проекти, які пов'язані зі спортом. Соціальні спортивні проекти – це ініціативи, які використовують силу спорту для позитивних змін у житті молодих людей і ширшому соціальному середовищі. Ці проекти спрямовані на сприяння фізичній активності, особистому розвитку, соціальній інтеграції та участі громади. Соціалізуюча функція спорту, яка здійснюється за допомогою залучення осіб в спортивну діяльність і активно впливає на різні сторони розвитку особистості, має неоднаковий прояв у різних країнах і суспільствах, але в цілому від рівня залученості спортивної діяльності в соціалізацію залежить ефективність самої соціалізації як процесу [6]. Участь у соціальних спортивних проектах надає молоді можливості для особистісного зростання та набуття цінних життєвих навичок. Завдяки спорту молоді люди вчаться командній роботі, лідерству, комунікації, цілепоставленню та навичкам вирішення проблем. Вони розвивають сильну трудову етику, стійкість і здатність витончено справлятися з успіхом і невдачею. Ці навички застосовуються до різних аспектів їхнього життя, включаючи освіту, кар'єру та стосунки, що дозволяє їм стати всебічно розвиненими особистостями, які можуть зробити позитивний внесок у суспільство. Соціальні спортивні проекти сприяють соціальній інтеграції, долаючи бар'єри та сприяючи почуттю причетності між різними групами молоді. Спорт забезпечує спільну основу, яка виходить за рамки соціальних, культурних та економічних відмінностей, об'єднуючи людей. Беручи участь у цих проектах, молоді люди розвивають дружбу, взаємоповагу та співчуття до інших, незалежно від їхнього походження. Цей інклюзивний аспект соціальних спортивних проектів сприяє створенню більш згуртованого та гармонійного соціального середовища.

Спорт є важливим чинником й психічного здоров'я. На цьому наполягають й в Міністерстві молоді та спорту. Наприклад 31 травня 2023 року відбувся форум «Дитина у тривожному середовищі: розвивальні і відновлювальні практики».

«Наша мета – допомогти цивільному населенню, у тому числі дітям та молоді, у подоланні стресу пов’язаного з війною та наслідків пережитих травматичних подій, – зазначила Марина Попатенко. – Запобігти розвитку психічних розладів, відновити та зберегти ментальне здоров’я через надання психологічної підтримки, розвиток емоційної стійкості та залучення до оздоровчої рухової активності». Заступниця Міністра зауважила, що Національна молодіжна стратегія, окрім іншого, спрямована на посилення відповідальності молоді за збереження та зміцнення власного здоров'я, профілактику негативних факторів, зокрема щодо запобігання соціально-ризикової поведінки. Формування навичок здорового способу життя передбачає забезпечення високого рівня фізичної активності, раціонального харчування, попередження хвороб, а також психологічне та соціальне благополуччя особистості [9].

Як вже зазначалось раніше, для повноцінного розвитку молоді потрібна соціалізація та залучення до громадського життя, тому потрібно допомогати молоді розвивати свої соціальні здібності з раннього віку. Участь у соціальних проектах спонукає молодь ставати активними громадянами, які усвідомлюють свої права, обов’язки та роль у суспільстві. Вони вчаться використовувати свободу волі, висловлювати свою думку та відстоювати соціальну справедливість. Завдяки участі в проектах розвитку громади молодь стає активно залученою до процесів прийняття рішень, формування політики та ініціатив, які впливають на її життя та життя оточуючих. Такий підхід до участі зміцнює демократичні цінності та виховує почуття громадянського обов’язку серед молодого покоління. Подібні проекти створювались й в Україні. Наприклад проект U-Report, в Україні проект було розпочато у 2015 році за ініціативи Міжнародного дитячого фонду ООН (UNICEF). U-Report – інструмент, що допомагає розповсюджувати думку молоді на суспільно важливі теми. Суть проекту полягає у тому, що щотижня вам надсилатимуть питання на певну тему, а ви – абсолютно вільні висловлювати власну думку. Завдяки проекту молодь може реально впливати на зміни у різних сферах, адже UNICEF вивчає результати опитувань та передає їх у спеціальні органи [1].

Не слід забувати, що важливими є й проекти направлені на оздоровлення. Проекти соціального здоров'я охоплюють ініціативи, які надають пріоритет фізичному, психічному та емоційному благополуччю молоді та ширшого соціального середовища. Ці проекти спрямовані на популяризацію здорового способу життя, психічної стійкості, мереж соціальної підтримки та профілактичних заходів. Проекти соціального здоров'я мають значний вплив на фізичне благополуччя молоді. Беручи участь у таких заходах, як програми медичної освіти, фітнес-ініціативи та підтримка харчування, молоді люди розвивають здорові звички та роблять усвідомлений вибір щодо свого фізичного здоров'я. Ці ініціативи пропонують системи підтримки, консультаційні послуги та інформаційні кампанії для боротьби з такими проблемами, як стрес, тривога, депресія та зловживання психоактивними речовинами, профілактика захворювань. Забезпечуючи безпечний та інклюзивний простір для обговорень, проекти соціального здоров'я надають молоді механізми подолання, управління стресом та емоційною стійкістю. Це призводить до покращення результатів психічного здоров'я, зменшення стигматизації та сприятливого соціального середовища, яке сприяє загальному добробуту. Беручи участь у групових заходах, семінарах і групах підтримки, молоді люди розвивають стосунки, спілкуються з людьми зі спільними проблемами та встановлюють почуття причетності. Ці мережі пропонують платформу для взаємної підтримки, заохочення та обміну досвідом. Вони також забезпечують простір, де молодь може відкрито обговорювати свої труднощі, шукати поради та співпереживати, зміцнюючи соціальні зв'язки та зменшуючи відчуття ізоляції в соціальному середовищі. Подібним проектом можна вважати «SMILE». Проект спрямований на вирішення проблем, з якими стикаються різні категорії населення, через освіту. Більшість програм навчальних семінарів вже затверджено. Міністерством Охорони Здоров'я, Міністерством Освіти, Міністерством Соціальної Політики України. Проект надає соціальну, гуманітарну, юридичну та психологічну допомогу дітям і людям з обмеженими можливостями, матерям-одиначкам, сім'ям, спрямований на сім'ї зі складними життєвими обставинами, багатодітні сім'ї, прийомні сім'ї та дітей-сиріт.

Великий вплив на суспільство мають соціальні проекти з метою освіти. Соціально-освітні проекти – це ініціативи, спрямовані на розширення можливостей молоді через освіту, надання їй можливостей для особистісного зростання, розвитку навичок і соціальної участі. Ці проекти виходять за рамки традиційного навчання в класі, зосереджуючись на цілісному розвитку, соціальній інтеграції та впливі на громаду. Соціальні освітні проекти відіграють вирішальну роль у розширенні можливостей молоді, надаючи доступ до якісної освіти та цінного досвіду навчання. Ці ініціативи пропонують інноваційні методи навчання, програми наставництва та можливості для розвитку навичок, які виходять за рамки академічних знань. Беручи участь у соціальних освітніх проектах, молоді люди розвивають критичне мислення, здатність вирішувати проблеми, креативність і комунікативні навички, що готує їх до успіху в різних аспектах життя. Освіта стає інструментом для особистісного зростання, розширення можливостей і самопізнання, що дозволяє молоді повністю розкрити свій потенціал і позитивно впливати на соціальне середовище.

Отже, розглянувши різні соціальні проекти напружені на молодь та проаналізувавши їх ефект, можна дійти висновку, що соціальні проекти відіграють важливу роль у задоволенні потреб і прагнень суспільства, а особливо молоді. Ці ініціативи спрямовані на покращення соціального середовища шляхом сприяння позитивним змінам та створення можливостей для особистого розвитку, участі у житті громади, соціального розвитку та розширення прав і можливостей. Соціальні проекти створюють платформу для розширення прав і можливостей молоді та дозволяють молодим людям розкрити свої сильні сторони. Беручи участь у цих проектах, вони розвивають важливі життєві навички, такі як лідерство, робота в команді, вирішення проблем та комунікація, а також розширюють свій доступ до соціального простору. Цей досвід дозволяє їм долати труднощі, приймати обґрунтовані рішення та робити значний внесок у розвиток суспільства. Крім того, завдяки участі в соціальних проектах молоді люди набувають впевненості в собі, самоповаги та відчуття мети, що допомагає їм покращувати та розвивати

своєжиття, підвищуючи особистий розвиток та усвідомлення своєї участі в суспільних процесах. Проекти є важливою частиною соціальної активності молоді.

Висновки до 1 розділу

Отже, в розділі описувались теоретичні засади соціального проектування у молодіжних ініціативах, з огляду на вищезазначене можна зробити висновки, що є багато теоретичних підходів до розуміння поняття «проект» та його роль у реалізації молодіжних соціальних ініціатив. У світі існує безліч проектів та ініціатив, спрямованих на зміцнення та поглиблення соціальної згуртованості. Дії та ідеї, які пов'язані між собою та реалізуються скоординовано для досягнення спільної мети, можна назвати «проектами». «Соціальний» – це прикметник, що асоціюється з суспільством (спільнотою людей, які мають спільну культуру та взаємодіють один з одним). Отже, соціальний проект – це проект, який має на меті змінити спосіб життя людей. Метою проекту є покращення повсякденного життя суспільства в цілому або, принаймні, найбільш незахищених соціальних груп. Щодо генези соціального проектування, то одні дослідники вважають, що соціальне проектування існує щонайменше з часів античності, одним з перших соціальних проектів можна вважати «Республіку» Платона. Інші стверджують, що про соціальне проектування заговорили починаючи з 20-30-х років цього століття, коли сформувалася ідеологія соціального проектування і в її рамках було визначено завдання проектування нових суспільних відносин, нової людини і соціалістичної культури, те, що сьогодні називається соціальною дією. Історія розробки та реалізації соціальних проектів і програм бере свій початок з останніх трьох десятиліть XVIII століття, пов'язаних з активним засвоєнням західноєвропейських ідей гуманізму, розуму і природного права, необхідністю регулювання різних аспектів суспільного життя на основі раціоналістичних підходів Просвітництва. Порівняно з Середньовіччям, просвітницька думка задала принципово новий напрям у формуванні систем соціальної підтримки населення. У документах цього періоду чітко простежується «проектна ідея» досліджень, спрямованих на перетворення суспільного життя: Що характеризує людський розум XVIII століття, так це універсальність і всеосяжність вільного пошуку. Людський розум, зневажаючи або ненавидячи все сучасне життя, ставить перед собою велике завдання відтворити все, що існує, відтворити інститути, традиції і

весь порядок життя, змінити і перевиховати всю людину. Аналізуючи різні джерела, можна зрозуміти з історичних джерел XVIII століття елементи проектування, пов'язані з актуалізацією суджень про необхідність аналізу умов життя «нужденних» на основі «жебрацького аналізу» і прорахунку шляхів вирішення їхніх проблем. У XVIII столітті ранній соціалістичний мислитель Роберт Оуен намагався створити ідеальне суспільство за допомогою громадського планування. Методи громадського планування набули популярності у Східній Африці в 1920-1930-х роках, коли пропозиції щодо розвитку громад розглядалися як спосіб покращення життя місцевого населення за непрямої допомоги колоніальної влади. Однак свідоме і широке використання проектного мислення та проектних методів у соціальній сфері – це явище другої третини XX століття. У 1920-х роках ідея проекту витала в повітрі і захоплювала різні сфери діяльності. Наприклад, однією з модних тенденцій у педагогіці того часу було використання методу проектів, розробленого Вільямом Хердом Кілпатриком та іншими педагогами-експериментаторами і заснованого на теоретичних ідеях американського філософа, педагога і психолога Джона Дьюї. У 1970-1980-х роках розвиток громад став частиною стратегії «Інтегрованого розвитку сільських територій», яку підтримували агенції ООН та Світовий банк.

В розділі також були надані основні функції проектів. До основних функцій соціальних проектів можна віднести: Покращити якість життя в громаді та забезпечити приємне і конструктивне дозвілля для всіх її членів. Сприяти здоровому фізичному, соціальному, емоційному, інтелектуальному та духовному розвитку і добробуту. Зробити громаду більш привабливим місцем для життя. Надавати можливості для отримання позитивного досвіду молодими людьми для подолання або уникнення негативних впливів. Сприяти між груповим та між поколіннєвим відносинам між місцевими мешканцями різного расового, етнічного та релігійного походження, а також між різними групами.

В висновках важливо зазначити й описані в розділі приклади реалізації проектів, спрямованих на підтримку та розвиток молодіжних соціальних ініціатив. Існує багато чудових прикладів того, як школи та університети використовують

молодіжну громадську діяльність для підтримки професійної підготовки молоді. Ці приклади показують, що коли навчальні заклади організовують молодіжну громадську діяльність та підтримують навчальні курси, всі молоді люди можуть розвинути навички, які допоможуть їм протягом усього життя та змінити життя своїх громад на краще. Ефективним може бути сприяння налагодженню зв'язків та співпраці між молодіжними працівниками. Такі платформи, як конференції, форуми та онлайн-спільноти дозволяють молодіжним працівникам збиратися разом, обмінюватися досвідом та вчитися один в одного. Спільні проекти з іншими молодіжними організаціями та зацікавленими сторонами також можуть збільшити вплив їхніх ініціатив. Моделі проектів, описані в цьому розділі, поділяються на широкі категорії і можуть бути реалізовані різними групами – від шкіл до молодіжних НУО, позашкільних клубів та релігійних організацій. Деякі проекти спрямовані на вшанування історії та традицій, інші – на встановлення прямих зв'язків між молодими людьми та особами, які приймають рішення, треті - на розвиток професійних навичок, четверті – дозволяють молодим людям досліджувати різні перспективи, а п'яті – залучають молодих людей до покращення життя у своїх громадах. Заохочує молодих людей брати участь у покращенні своїх громад. Для реалізації проекту важливо адаптувати модель до потреб громади, школи чи молодіжної організації та використовувати їхні активи і ресурси.

Звісно підбиваючи підсумок, варто зазначити й вплив проектів на молодь. Вивчивши різні соціальні проекти для молоді та проаналізувавши їх ефективність, можна зробити висновок, що соціальні проекти відіграють важливу роль у задоволенні потреб і прагнень суспільства, особливо молоді. Ці ініціативи спрямовані на покращення соціального середовища шляхом сприяння позитивним змінам і створення можливостей для особистого зростання, участі в громаді, соціального розвитку та розширення можливостей. Соціальні проекти створюють платформи для розширення можливостей молоді та дозволяють молодим людям відкрити свої сильні сторони. Беручи участь у цих проектах, молоді люди розвивають такі важливі життєві навички, як лідерство, робота в команді, вирішення проблем і спілкування, а також отримують більший доступ до

соціальних просторів. Цей досвід дозволяє їм долати виклики, приймати обґрунтовані рішення та робити значний внесок у розвиток суспільства. Крім того, участь у соціальних проектах допомагає молодим людям набути впевненості в собі, самоповаги та відчуття мети, допомагає їм розвивати та вдосконалювати свою ідентичність, а також підвищує їх почуття саморозвитку та участі в соціальних процесах.

РОЗДІЛ 2. ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД РОЗРОБКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРОЄКТІВ МОЛОДДЮ

2.1 Визначити фактори успішності проєктів, що спрямовані на реалізацію молодіжних соціальних ініціатив

Проекти, спрямовані на реалізацію молодіжних соціальних ініціатив, є важливими для сприяння позитивним змінам, розширенню можливостей та розвитку громади. Однак для забезпечення їх ефективності вкрай важливо визначити фактори успіху, які сприяють їх досягненню.

При оцінці соціальних програм і проєктів важливо ставити широке коло питань. Безумовно першим критичним фактором успіху проєктів, що впроваджують молодіжні соціальні ініціативи, є встановлення чітких цілей і завдань. Проєкт повинен мати чітко визначену мету та бажані результати, які забезпечують напрямок для планування, реалізації та оцінки. Чіткі цілі дозволяють ефективно координувати роботу, розподіляти ресурси та вимірювати успіх, забезпечуючи цілеспрямованість проєкту та досягнення значущих результатів.

У процесі оцінювання соціальної діяльності важливо орієнтуватися на критерії об'єктивного оцінювання соціальних програм і проєктів. Такі критерії розроблені Міжнародною організацією вищих аудиторських установ (INTOSAL). Стандарти й рекомендації щодо оцінки соціальної діяльності і її критеріїв можна знайти на сайті INTOSAL в Інтернеті. Як об'єктивні критерії INTOSAL називає:

- економічність;
- ефективність;
- результативність.

В контексті теми цього розділу потрібно зупинитись на результативності. Результативність – результати в порівнянні з цілями, зіставлені з використаними для досягнення цих цілей ресурсами [1].

Важливим фактором оцінки є моніторинг. Найважливішим компонентом процедури моніторингу є перелік характеристик, що підлягають спостереженню. Попередній аналіз, насамперед, аналіз ризиків, ресурсів та потреб, дозволяє встановити найважливіші характеристики, що мають істотний вплив на хід

реалізації проєкту; індикатори та показники, на підставі яких слід судити про стан тих чи інших аспектів, стадій механізмів реалізації та проєкту в цілому та про динаміку, що спостерігається [2]. В випадку нашого дослідження індикаторами може бути: кількість молоді, яка праймає участь; чи є потреба в цьому проєкті; фінансові витрати; залучення зовнішніх дійових осіб та установ; вплив на молодь тощо.

Програма завжди визначає конкретні результати, які мають бути досягнуті. Результати не слід плутати з цілями проєкту. Цілі визначають, заради чого здійснюється проєктна діяльність, і часто формулюються у вигляді загальних твердженнях, які важко виміряти. Мета цілей – показати, яку проблему вирішили учасники проєкту. Результати проєкту завжди конкретні і зазвичай піддаються вимірюванню. Наприклад, мета проєкту – підвищити обізнаність молодих людей і допомогти їм покращити своє здоров'я та соціальні навички. Ця мета та її досягнення вимагає низки взаємопов'язаних елементів. Тому для покращення ситуації в цій сфері потрібен час, і організація, що реалізує проєкт, визначить свій конкретний внесок у вирішення цієї проблеми. Оцінювання проєктів і програм, як правило, здійснюється групою експертів. Кількість членів цієї групи залежить від розміру проєкту та складності проблеми, на вирішення якої спрямовані заходи проєкту. Сам процес оцінювання можна розділити на три етапи: підготовчий, основний та заключний. На підготовчому етапі проводиться попереднє оцінювання, результатом якого є відбір та планування питань для оцінювання. На основному етапі збирається та аналізується фактичний матеріал. На завершальному етапі готується звіт про оцінку. Оцінка проєкту – це процес визначення важливості та цінності проєкту, а також виявлення вигод і переваг від його реалізації порівняно з альтернативними варіантами. Важливо підкреслити, що це завжди порівняльна оцінка. Також, якщо проєкт не має реалістичної альтернативи, навіть у цьому випадку його порівнюють з так званою нульовою альтернативою (залишаючи все, як є). Яким би не був проєкт, існує чотири основні критерії, за якими він оцінюється:

1. Результат (якість);

2. Витрати (вартість);
3. Час (терміни);
4. Ризики [1].

Також при аналізі проектної діяльності можна використати дві форми спостереження – стандартизоване й не стандартизоване (структуроване й неструктуроване). Нестандартизоване спостереження відрізняється від стандартизованого більше широким колом об'єктів спостереження й відсутністю чіткого попереднього плану. Дослідник визначає лише загальну картину спостережуваної ситуації, приблизний склад цільової групи. Звичайно цю форму спостереження використовують на початковому етапі оцінки, коли збирається основна інформація й необхідно лише зорієнтуватися в проблемі, що вирішується в рамках проектної діяльності. За допомогою неструктурованого спостереження можна виявити такі проблеми, які не були об'єктом уваги ні керуючих проектом, ні тих, хто його оцінює. Висновки, отримані на основі не стандартизованого спостереження, використовують для подальшої стандартизації, конкретизації об'єкту й ситуацій аналізу. Стандартизоване спостереження використовується на наступних етапах дослідження, коли вже чітко визначилися проблеми, що підлягають аналізу, а також стало ясно, які саме дані необхідно аналізувати [1].

Відповідно до вищезазначених фактів. Проект можна вважати успішним після оцінки яка відбувається з урахуванням: економічності; результативності; ризикованності; часу.

Економічність це впершу чергу підрахування витрат. Витрати – кількість ресурсів, витрачених на реалізацію проекту. Чим вищі витрати, тим менша ймовірність того, що проект буде успішним. Також варто враховувати чи доцільні витрати коштів та чи будуть витрати відповідати результату.

Результатом, в свою чергу, вважається можливість проекту задовільнити потреби молоді. Чим вищий цей показник, тим більша ймовірність того, що будуть інвестиції в проект.

Ризикованістю ж можна вважати здатність успішно реалізувати проект. Якщо ж при оцінці будуть виявлені фактори які заважають цьому, то показник ризику зростатиме.

Термін – відноситься до часового інтервалу між початком проекту та його реалізацією. Цей фактор відображає розрив між початком витрат на проект і часом, коли будуть отримані вигоди, тому чим довший цей період, тим менша ймовірність того, що проект буде підтриманий. Кожен інвестор прагне як найшвидше отримати віддачу відкладених ресурсів [2]. Однак у випадку з молодіжними проектами важко передбачити, скільки часу знадобиться для досягнення загальних цілей проекту, оскільки загальні цілі проекту можуть бути довгостроковими.

Управління проектом є найважливішим компонентом проекту, і правильно структуроване управління проектом гарантує хороші результати.

Основними компонентами управління проектами є комунікація, людські ресурси та інформаційна підтримка.

Комунікація в управлінні проектами важлива для управління всіма каналами зв'язку та уникнення непорозумінь. Це гарантує, що менеджери проектів, а також зацікавлені сторони отримують необхідну інформацію, коли вона їм потрібна і в потрібний спосіб. Управління персоналом проекту допомагає кожній команді досягати кращих результатів. Спеціальні проекти дають співробітникам можливість працювати з новими людьми і брати на себе відповідальність за власну роботу, що виходить за рамки їхніх звичних ролей [28]. Проектна робота залежить від точної та своєчасної інформації та даних, які дозволяють командам і зацікавленим сторонам приймати обґрунтовані рішення та працювати економічно, ефективно і результативно. Ефективне управління знаннями дозволяє проектним командам правильно використовувати час, ресурси та інформацію для прийняття рішень і функціональної діяльності.

Успішні проекти потребують команд людей. Для багатьох людей робота означає виконання завдань.

Соціальне управління проектами вирішує цю дилему для проектних команд. Забезпечуючи ефективну співпрацю завдяки соціальноорієнтованим

трансформаційним технологіям, корпоративні соціальні платформи дозволяють проектним спільнотам працювати краще і швидше разом. Деякі постачальники додали соціальні можливості до свого програмного забезпечення для управління проектами, назвавши його соціальним управлінням проектами. Інші відійшли від принципів управління проектами та припустили, що соціальне – це відхід від суворості. Управління соціальними проектами в чистому вигляді є одним із стовпів соціального бізнесу, тому платформа для залучення до проекту має бути соціальною платформою підприємства, щоб уникнути контрпродуктивної фрагментації інформації та паралельної співпраці [15].

Ефективна реалізація проекту вимагає, щоб усі учасники проекту були зацікавлені в його результатах, а керівник проекту успішно організовував взаємодію всіх учасників проекту, які працюють водному напрямку.

Термін «з'єднувач» був введений Малкольмом Гладуеллом у його книзі «Переломний момент» і використовується для опису людини, яка має «невеликий вплив, заснований на соціальному охопленні». Іншими словами, менеджер проекту, який має соціальний вплив далеко за межами організації, може привнести свіжі перспективи та нові ідеї в систему управління соціальними проектами, що сприятиме спільним інноваціям та творчості.

- Керівники проектів повинні сприяти повноцінній участі зацікавлених сторін.

Заохочуючи участь і внесок усіх зацікавлених сторін-партнерів, співробітників і клієнтів-менеджери проектів можуть «розкрити раніше не використані аспекти і розширити горизонти своїх команд». Збільшення залучення зацікавлених сторін збільшує участь на всіх етапах розвитку проекту.

- Управління соціальними проектами здійснюється на найвищому рівні.

Процес переходу від стратегії управління, орієнтованої на завдання, до стратегії управління соціальними проектами слід всіляко заохочувати і впроваджувати в рамках всієї організації. Менеджери продуктів повинні зосередитися на вищому керівництві організації, щоб стимулювати цей процес. Керівники проектів повинні заохочувати спонсорів до усунення бар'єрів на шляху співпраці та не допускати, щоб замкненість і феодальна власність саботували

зусилля зі співпраці. Ця концепція є одним з головних елементів управління соціальними молодіжними проектами.

Отже, виходячи з вищезазначеного можна зробити висновок, що під час оцінювання соціальних програм і проєктів важливо ставити різні запитання. Безсумнівно, першим ключовим фактором успіху проєкту, що реалізує молодіжні соціальні ініціативи, є постановка чітких цілей і завдань. Проєкти потребують чітко визначених цілей і бажаних результатів, які задають напрямок для планування, реалізації та оцінки. Чіткі цілі дають змогу забезпечити ефективну координацію, розподіл ресурсів і вимірювання успіху, щоб проєкт був сфокусований і досяг значущих результатів. Важливо, що при оцінці проєкту враховують такі фактори: економічності; результативності; ризикованності; часу. Після оцінки цих факторів і проведені аналізу може прийматись рішення щодо самого проєкту.

2.2 Рекомендації щодо покращення процесу реалізації молодіжних соціальних ініціатив через проектну діяльність.

Реалізація молодіжних соціальних ініціатив через проектну діяльність є потужним засобом розширення можливостей молодих людей, сприяння суспільним змінам та створення позитивного впливу на суспільство. Однак успіх цих ініціатив залежить від ефективного планування, виконання та оцінки. Щоб підвищити успіх молодіжних соціальних ініціатив, вкрай важливо віддавати пріоритет значущому залученню молоді протягом усього життєвого циклу проекту. Це передбачає залучення молодих людей до процесів прийняття рішень, заохочення їхньої активної участі та оцінювання їхніх перспектив. Завдяки розширенню можливостей молоді взяти на себе лідерські ролі, вносити свої ідеї та приймати рішення, проекти стають більш актуальними, ефективними та стійкими. Застосування таких методів, як молодіжні консультативні ради, фокус-групи та регулярні сесії зворотного зв'язку, може сприяти розвитку почуття власності та відповідальності серед молодих учасників.

Однак для багатьох перешкоди для активної участі є високими та часто приховані під шарами складності. Іноді реальними проблемами, з якими стикаються молоді люди в процесі громадянської участі, є відсутність справжнього інтересу з боку осіб, які приймають рішення, до значущого залучення молоді, а також вагання щодо структур, що йдуть зверху вниз. Тому стає все більш важливим, щоб місцеві політики інституціоналізували участь молоді та враховували, що цей процес йшов рука об руку зі структурами та механізмами, які заохочують молодь до участі.

Комплекс заходів, щодо цієї проблематики може включати створення сприятливого середовища для молодіжного проектування. Спроможність вжити заходів для створення рамкових умов, які сприяють молодіжній діяльності безпосередньо залежить від рівня повноважень відповідної місцевої влади. Там, де субнаціональний рівень має певні законодавчі та/або політичні повноваження, ініціативи, пов'язані з реформою системи освіти з метою включення в неї проектування; до перегляду політики та законодавства для підтримки інтеграції

молоді в суспільство, у тому числі щодо працевлаштування та, отже, самозайнятості; а також сприяння розвитку екосистем, сприятливих для молодіжного підприємництва з точки зору залучення, розширення можливостей та оснащення молоді. Основні виявлені проблеми стосуються визнання/створення найбільш відповідної структури управління/взаємодії для здійснення дій, пов'язаних з молодіжним соціальним проектуванням; до визначення правових та політичних рамок для молодіжного підприємництва; а також до використання молодіжного підприємництва як інструменту утримання молоді на території та сприяння її соціальному залученню. Другий набір заходів стосується впровадження інструментів і програм ЄС та/або національних програм, спрямованих безпосередньо на молодіжне підприємництво за допомогою спеціальних ініціатив. Цей набір заходів також зазвичай використовується тими, які не мають законодавчих або політичних повноважень. Насправді існує багато доказів функціонування (фінансових) інструментів і програм, створених на європейському та/або національному рівнях для сприяння та підтримки молодіжного соціального проектування. Основні виявлені проблеми в цьому випадку стосуються спроможності належним чином та ефективно розробляти/керувати проектами/програмами та досягати успіху в доступі до конкурентного фінансування через участь у відкритих публічних конкурсах пропозицій. Наступний набір заходів стосується виховання підприємницького мислення, ставлення та культури серед молоді, а також серед її вчителів. Схоже, що місцеві та регіональні влади надають цій сфері пріоритет і розглядають її як втручання, яке сприяє стійкості будь-якої ініціативи, спрямованої на сприяння молодіжному підприємництву, або як спосіб надати молодим людям можливість розглядати підприємництво як варіант кар'єри. Найважливіша проблема пов'язана із запровадженням підприємницької освіти в системі формальної освіти загалом або у викладацькій діяльності зокрема; або до демонстрації реальних можливостей, які пропонує підприємництво за допомогою менш традиційних підходів, таких як простори для співпраці.

При розробці соціальних проєктів розглядаються найкращі варіанти, етапи планування та шляхи досягнення поставлених цілей. Пропозиції розробляються з метою задоволення соціальних потреб та зміни умов життя людей, покращення повсякденного життя суспільства або принаймні найбільш незахищених груп, підвищення якості життя, роботи та загального стану навколишнього середовища.

Велика кількість таких проєктів спрямовані на забезпечення доходу для вразливих верств населення та розширення прав і можливостей жінок. Це проєкти, які борються з голодом і бідністю, насильством у сім'ях, школах і на робочих місцях, сприяють зміцненню здоров'я, збереженню традицій і звичаїв, а також культури і мистецтва, або сприяють екологічному активізму та захисту навколишнього середовища на мікросоціальному рівні.

Перш ніж щось робити для молодих людей, необхідно добре зрозуміти їхні потреби. Це можна зробити в сучасну технологічну епоху, враховуючи велику присутність молоді в інтернеті, використовуючи соціальні мережі: Facebook та Viber для опитування потреб молоді, або гугл-форми, що розповсюджуються через веб-сайти та офіційні сторінки певних організацій в інтернеті. Це можна зробити за допомогою. Важливо прислухатися до їхніх потреб та шукати діалогу з ними, а не вважати, що молодь нічого не потребує або є неактивною! [6].

У своїй роботі «Новий дух капіталізму» соціологи Болтанські та Чіапелло описали світ проєктів, який є вираженням рішучості та амбіцій людей, які хочуть щось змінити. Люди звично спілкуються, щоб стати активними разом. Вони приносять із собою критичну масу ноу-хау, ресурсів і потягу, які є критично важливими для проєктів, і таким чином запускають те, чого ніколи не вдалося б досягнути окремим особам [6].

Крім того, проєкти – це завжди проєкції прагнень, очікувань і цілей на майбутнє. Без дії вони залишаються теорією. У цьому сенсі проєкти – це творення власної реальності. Це особливо актуально тому, що виклики, які стоять сьогодні перед нашим суспільством, вимагають спільних дій, і ця вимога не може бути перекладена лише на тих, хто має владу. Також важливо покращити виконання функцій керівників проєкту, а саме:

- Здатність надихати молодих людей.
- Надавати різноманітні можливості для навчання.
- Підтримувати молодих людей у процесі їх міжкультурного навчання.
- Робити внесок у розвиток молодіжних організацій і молодіжної політики.
- Застосовувати на практиці оцінку роботи [7].

Також для покращення результату не потрібно намагатись виконувати все своїми силами, оскільки завжди можна знайти допомогу ззовні, що в певних випадках може допомогти покращити якість. Співпраця та партнерство з різними зацікавленими сторонами є запорукою успіху молодіжних соціальних ініціатив. Встановлення міцних партнерських відносин із громадськими організаціями, школами, місцевими підприємствами, державними установами та неурядовими організаціями може забезпечити доступ до ресурсів, досвіду та ширших мереж.

Спільні зусилля дозволяють об'єднати ресурси та ідеї, підвищити охоплення та вплив проекту та сприяти стійкості. Розвиток формалізованих партнерств зі спільними цілями та обов'язками може створити довгострокову підтримку та забезпечити безперервність після завершення проекту. Створення середовища для співпраці та підтримки серед молодих учасників сприяє розвитку креативності, командної роботи та взаємонавчання. Заохочення молоді до співпраці в проектній діяльності, обміну досвідом та підтримки один одного.

Такі платформи, як семінари, програми наставництва та регулярні групові обговорення, можуть сприяти цій атмосфері співпраці. Взаємонавчання не тільки покращує навички та знання молодих учасників, але й зміцнює соціальні зв'язки, сприяє інклюзивності та посилює вплив ініціатив. Міцне партнерство будується на спільному баченні та спільних цілях. Співпрацюючи з партнерами, які поділяють схожі цінності та цілі, молодіжні соціальні ініціативи можуть об'єднати свої зусилля, уникнути дублювання роботи та посилити загальний вплив. Партнерство дозволяє об'єднувати ідеї, перспективи та досвід, що веде до більш надійної

розробки проекту та стратегії реалізації. Спільне бачення створює єдиний підхід і підвищує ймовірність успіху.

Партнерство об'єднує різноманітні знання та погляди, покращуючи процес розробки та реалізації програми. Кожен партнер вносить свої унікальні знання та досвід, збагачуючи ініціативи інноваційними ідеями, найкращими практиками та індивідуальними підходами. Спільне планування дозволяє здійснювати комплексну оцінку потреб, ефективні стратегії та інтегрувати різні точки зору для задоволення різноманітних потреб молодих учасників і громад. Партнерство сприяє стійкості та тривалості молодіжних соціальних ініціатив. Використовуючи сильні сторони кожного партнера, проекти можуть залучати стабільні джерела фінансування, забезпечувати постійну підтримку та доступ до стійких ресурсів. Партнерство також сприяє передачі знань, нарощуванню потенціалу та розвитку навичок, забезпечуючи продовження впливу проекту після його початкового терміну експлуатації. Спільні зусилля допомагають побудувати мережу підтримки та дозволяють ініціативам адаптуватися та процвітати в мінливих обставинах. Партнерство сприяє розвитку культури навчання та постійного вдосконалення.

Працюючи разом, партнери можуть ділитися здобутими уроками, оцінювати результати та визначати сфери для покращення. Цей спільний процес навчання підвищує ефективність і вплив майбутніх проектів. Партнерство дає змогу обмінюватися знаннями, системами оцінювання та найкращими практиками, підтримуючи постійне зростання та розвиток у сфері молодіжних соціальних ініціатив.

Побудова міцних партнерських відносин є вкрай важливою для покращення процесу реалізації молодіжних соціальних ініціатив через проектну діяльність. Ці партнерства забезпечують доступ до ресурсів і досвіду, розширюють мережі та охоплення, покращують розробку та реалізацію програм, підвищують стабільність і довговічність, зміцнюють адвокацію та вплив, а також сприяють розвитку культури навчання. Розвиваючи співпрацю та встановлюючи міцні партнерські стосунки, молодіжні соціальні ініціативи можуть створити більш значний і стійкий вплив на життя молоді.

Також важливо проводити аналіз проекту, не тільки прогнозувати хід ініціативи на початку або дивитись на результат в кінці. Для ефективної роботи та усунення помилок потрібен постійний аналіз та оцінка. Оцінка – це те, що має відбуватися не лише в кінці, але й інтегруватися на різних етапах проекту. Оцінюючи свій прогрес, можна визначити потенційні ризики, скоригувати свої методи та дії, щоб переконатися, що ви досягли мети свого проекту. У самому кінці обов'язково оцінивши і зібравши відгуки від тих, хто брав участь або стикався з вашим проектом.

Це не лише допоможе зрозуміти, як можна покращити проект, але й витягне уроки для майбутніх проектів. Постійний моніторинг та оцінка життєво важливі для оцінки прогресу та ефективності молодіжних соціальних ініціатив. Регулярно відстежуйте діяльність, результати та результати проекту, щоб переконатися, що вони відповідають цілям і завданням проекту. Збирайте відгуки від молодих учасників, зацікавлених сторін і бенефіціарів, щоб визначити сильні сторони, проблеми та сфери, які потрібно вдосконалити [25]. Завдяки активному моніторингу та оцінці проектної діяльності можна внести необхідні корективи, гарантуючи, що ініціативи залишатимуться чуйними, актуальними та ефективними. Аналіз дозволяє здійснювати комплексну оцінку потреб, що є важливим для розуміння конкретних проблем, прагнень і вимог молодих людей.

Проведення ретельного аналізу допомагає визначити ключові проблеми, які стосуються молоді та її спільнот. Він дає цінну інформацію про соціальні, економічні та екологічні фактори, які сприяють цим викликам. Розуміючи потреби цільової групи, проекти можуть розробляти відповідні та індивідуальні ініціативи, спрямовані на вирішення першопричин і суттєвого впливу. Аналіз допомагає визначити як сильні сторони, так і проблеми, пов'язані з реалізацією молодіжних соціальних ініціатив.

Проводячи SWOT-аналіз (сильні сторони, слабкі сторони, можливості та загрози), проектні групи можуть визначити внутрішні та зовнішні фактори, які можуть вплинути на рівень успіху проекту. Такий аналіз дозволяє проектам розвивати свої сильні сторони, усувати слабкі сторони, використовувати

можливості та пом'якшувати потенційні загрози. Попереднє розуміння проблем і бар'єрів допомагає розробити відповідні стратегії їх подолання. Аналіз має вирішальне значення для оцінки результатів і впливу молодіжних соціальних ініціатив. Систематично збираючи та аналізуючи дані, проекти можуть вимірювати прогрес, досягнутий у досягненні своїх цілей. Аналіз допомагає визначити, чи досягаються бажані результати, і оцінює ступінь впливу проекту на життя молоді та громади. Ця оцінка дозволяє безперервно навчатися, вдосконалюватися та підзвітувати протягом усього процесу впровадження проекту.

Важливо розуміти, що безумовно потрібно правильно розподіляти ресурси проекту, адже без ефективного менеджменту складно досягти результату. Реалізація соціальних програм через проектну діяльність вимагає ефективного розподілу ресурсів та управління для забезпечення успіху програми та максимізації її впливу. Ефективний розподіл ресурсів передбачає визначення та використання ресурсів у стратегічний та стійкий спосіб, тоді як ефективне управління гарантує, що ресурси використовуються оптимально, а дії виконуються згідно з планом. Ефективний розподіл ресурсів і ефективне управління мають вирішальне значення для максимізації впливу соціальних програм. Ефективний розподіл ресурсів починається з ретельної оцінки наявних ресурсів. Це включає фінансові ресурси, людські ресурси, інфраструктуру та партнерство. Рекомендації включають:

- Проведення комплексної інвентаризації наявних ресурсів і потенційних прогалин.
- Визначення потенційних джерел фінансування, як внутрішніх, так і зовнішніх, таких як державні гранти, приватні пожертви та корпоративне спонсорство.
- Оцінка навичок і досвіду членів команди та волонтерів, щоб переконатися, що вони відповідають потребам програми.
- Оцінка існуючої інфраструктури та об'єктів для визначення їх придатності для реалізації програми.
- Вивчення партнерства з іншими організаціями чи громадськими групами для залучення додаткових ресурсів і досвіду. Забезпечення

прозорості та підзвітності в управлінні ресурсами шляхом регулярного моніторингу та звітності.

- Вивчення партнерства та співпраці для залучення додаткових ресурсів і досвіду.

Після оцінки ресурсів важливо стратегічно розподілити їх для досягнення цілей програми. Рекомендації включають:

- Пріоритезація ресурсів на основі визначених потреб і цілей програми.
- Розробка детального бюджету, який чітко визначає розподіл фінансових ресурсів на різні заходи програми.
- Ефективний розподіл людських ресурсів шляхом відповідності навичок і досвіду членів команди конкретним завданням і обов'язкам.
- Призначення ресурсів на основі очікуваного впливу та важливості кожного компонента програми.
- Розгляд сталості розподілу ресурсів шляхом збалансування короткострокових потреб із довгостроковими цілями.

Отже, з огляду на вищезазначені факти в цьому розділі можна зробити висновок, що реалізація молодіжних соціальних ініціатив через проектну діяльність є потужним способом розширення прав і можливостей молоді, сприяння соціальним змінам та позитивного впливу на суспільство. Однак успіх цих ініціатив залежить від ефективного планування, реалізації, використання ресурсів, залучення партнерів та оцінки.

При розробці соціального проекту враховуються найкращі варіанти, етапи планування та шляхи досягнення поставлених цілей. Пропозиції розробляються з метою задоволення соціальних потреб і зміни умов життя людей, покращення повсякденного життя громади або принаймні найбільш незахищених груп, а також підвищення якості життя, роботи та загального стану навколишнього середовища. Багато з цих проектів спрямовані на забезпечення доходу для вразливих груп населення та розширення прав і можливостей жінок. Вони включають проекти, спрямовані на боротьбу з голодом і бідністю, насильством вдома, в школі чи на

робочому місці, зміцнення здоров'я, збереження традицій і звичаїв, а також на розвиток культури і мистецтва, підтримку екологічних заходів і захист довкілля. Ми не повинні намагатися робити все самі, щоб покращити результати.

У деяких випадках можна звернутися за зовнішньою допомогою, і це може допомогти покращити якість. Співпраця та партнерство з різними зацікавленими сторонами є ключем до успіху молодіжних соціальних ініціатив. Міцні партнерські відносини з громадськими організаціями, школами, місцевим бізнесом, державними установами та неурядовими організаціями можуть забезпечити доступ до ресурсів, досвіду та ширших мереж.

Ефективний розподіл ресурсів та ефективний менеджмент мають важливе значення для максимізації результативності соціальної програми. Ефективний розподіл ресурсів починається з комплексної оцінки наявних ресурсів. Сюди входять фінансові ресурси, людські ресурси, інфраструктура та партнерства. Всі вищезазначені фактори є важливою складовою покращення процесу реалізації молодіжних соціальних ініціатив через проектну діяльність.

2.3. Реалізація молодіжних соціальних ініціатив та їх ефективність.

Молодіжна соціальна діяльність протягом останніх десятиліть використовується в багатьох економічно розвинених країнах як ефективний довгостроковий інструмент вирішення нагальних соціальних проблем. В Україні ідея соціальної дії була відроджена у 2000-х роках, а культура соціальних проєктів розвивалася протягом багатьох років.

Зростаюче значення цього відносно нового для України сектору зумовлене реакцією суспільства на соціальні, економічні та політичні виклики, спричинені військовим вторгненням Росії в Україну, а також початком процесу комплексного реформування країни. Для забезпечення сталого розвитку соціальних проєктів, що сприяють демократизації та стабілізації України, необхідна комплексна підтримка української держави та міжнародних спонсорів [23].

Соціальне молодіжне проектування є відносно новим інструментом позитивного впливу на місцеві та регіональні соціальні проблеми шляхом застосування інноваційних концепцій для отримання підприємницького доходу.

Усі ці проєкти мають спільну передумову про активну, заангажовану молодь, яка прагне брати участь і робити активний внесок, якщо у них є для цього інструменти. Крім того, всі ці проєкти об'єднує той факт, що особи, які приймають рішення, усвідомили, що традиційні структури «згори донизу» не покращують, а радше заважають молодим людям брати участь, і, отже, зменшили бар'єри для участі [30].

Різнноманітні ініціативи роблять участь легким і веселим процесом, до якого молоді люди можуть приєднатися, покращити свої спільноти, одночасно розвиваючись і дізнаючись про життя, командну роботу, мету та про себе.

Проєкти, які проводяться професійно, є основною сучасною особливістю участі молодих людей і створюють як нові можливості, так і нові перешкоди для їх участі.

Ці сприятливі простори участі дозволяють менш ієрархічні стосунки між молодими людьми та професіоналами, але, як правило, мають труднощі у

вирішенні більш постійних проблем на аренах або в установах, які пристосовують діяльність.

Вигадування ідеї проекту може спочатку здатися жахливим, але якщо не потрібно поспішати, щоб поміркувати над тим, що саме буде змінюватися або підтримати, по суті, призведе до мети свого проекту. Мета – це загальний намір проекту, те, на що можна вплинути, і результати, які побачать в кінці. Це те, що допомагає у проекті та дає бачення та напрямок, до якого слід рухатися [29].

Метою проектів є розвиток м'яких навичок та лідерських компетенцій молоді, сприяння міжкультурному діалогу та підтримка професійного розвитку молодих працівників.

Проекти часто виконуються за заздалегідь визначеними програмами. Це дозволяє багатьом молодіжним організаціям застосовувати програми, але обмежує простір для власних пріоритетів молодих людей.

Проекти часто створюють і відтворюють нерівність, оскільки вони мають тенденцію мати основну групу дуже заангажованих молодих учасників, тоді як переважна більшість стає просто одержувачами.

Крім особливостей і уроків, які можна винести з кожного конкретного дослідження молодіжних ініціатив, і специфіки кожного втручання, безумовно, є деякі спільні риси, які поділяють усі описані випадки. Варто підкреслити деякі дуже доречні наскрізні повідомлення.

- Важливість місцевої ініціативи, креативності та адаптивності

Хоча тематичні дослідження, представлені у цій роботі, відрізняються за розміром, інтенсивністю ресурсів і сферою діяльності, усі вони ілюструють здатність громадських груп впроваджувати інновації та реагувати на місцеві потреби у працевлаштуванні молоді. Вони демонструють важливість як адаптації до місцевих потреб, так і мобілізації місцевих ресурсів і можливостей. Вони також підтверджують повідомлення про те, що «один розмір підходить не всім».

- Багатопартнерство та участь багатьох зацікавлених сторін

Усі тематичні дослідження висвітлюють цю тему та важливість співпраці між партнерами з числа громадянського суспільства, уряду та приватного сектору, де

кожен партнер вносить свій особливий внесок і потенціал. Існує глобальне визнання цінності синергії зусиль і внесків, а також необхідності мати широку коаліцію партнерів для створення та підтримки значущих проектів розвитку зайнятості молоді.

До прикладу молодіжної соціальної діяльності можна віднести програму Erasmus+ як платформу для знайомства молоді з різних країн, спільного проживання та роботи над спільними проектами. Під час обміну вони беруть участь у таких заходах, як майстер-класи, різноманітні вправи, дебати, рольові ігри, заходи на свіжому повітрі тощо. Молодіжні обміни тривають від 5 до 21 дня, в них можуть брати участь молоді люди від 13 до 30 років (керівники груп мають бути старші 18 років);

Проекти мобільності Erasmus+ для молодих працівників для підтримки їхнього професійного розвитку через навчання та обмін досвідом за кордоном. Проекти можуть складатися з тренінгів, навчальних поїздок, стажувань тощо. Проекти можуть тривати від двох днів до двох місяців, можуть брати участь учасники віком від 18 років; форуми, молодіжні обміни, семінари для молоді в різних проектах і програмах обміну [40].

Програма Erasmus+ спрямована на сприяння участі молоді, посилення якості процесів інформального та неформального навчання та розвиток якісної роботи з молоддю. Подальша підтримка в цих сферах доступна через спеціальні тематичні стратегії, такі як Стратегія участі молоді, Youthpass та Європейська стратегія навчання.

Erasmus+ підтримує місцеві, національні, транснаціональні та міжнародні проекти участі молоді, які здійснюються неформальними групами молодих людей та/або молодіжними організаціями, які заохочують участь молоді в демократичному житті Європи та переслідують одну або декілька з наступних цілей:

- надати молодим людям можливість залучатися та вчитися брати участь у громадянському суспільстві, пропонуючи шляхи залучення молодих людей у їхнє повсякденне життя, а також у демократичне життя, маючи на меті

значущу громадянську, економічну, соціальну, культурну та політичну участь молодих людей з будь-якого походження, з особливою увагою до тих, хто має менші можливості;

- підвищувати обізнаність молодих людей про спільні європейські цінності та фундаментальні права та робити внесок у процес європейської інтеграції, у тому числі шляхом внеску в досягнення однієї чи кількох Цілей ЄС для молоді;

- розвивати цифрові компетенції та медіаграмотність молодих людей (зокрема, критичне мислення та здатність оцінювати інформацію та працювати з нею) з метою підвищення стійкості молодих людей до дезінформації, фейкових новин та пропаганди, а також їх здатності брати участь у демократичному житті;

- об'єднати молодих людей та осіб, які приймають рішення на місцевому, регіональному, національному та транснаціональному рівнях, та/або зробити внесок у молодіжний діалог ЄС [40].

Для наступного прикладу можна привести наступну молодіжну ініціативу, таку як КОТО, яка використовує колективні ресурси місцевих підприємств і міжнародних груп допомоги та глобальних корпорацій, чи глобальна компанія Shell із перевіреною міжнародною моделлю розвитку молодіжного соціального розвитку, але потребує спільного спонсорства. і спільне володіння на місцевому рівні, обидва ілюструють важливість участі багатьох зацікавлених сторін як життєво важливого принципу та операційної необхідності.

- Залучення державного сектору та гарантування стійкості

Державний сектор іноді є основним джерелом фінансування представленої діяльності, особливо щодо аспектів працевлаштування та навчання. Враховуючи досягнуті загальні позитивні результати, особливо щодо незахищеної молоді, такі безперервні інвестиції державного сектору є виправданими та вимагаються на довгостроковій та стабільній основі. Значний і постійний фінансовий внесок громадськості, необхідний для ініціатив Sunraysia та мерів Сан-Франциско, неможливий у більшості країн, що розвиваються, і існує потреба у пошуку інших

інноваційних засобів фінансування. Загалом ініціативи щодо працевлаштування молоді мають бути спрямовані на те, щоб стати самодостатніми, як це продемонстровано у випадку Artisans d'Angkor, Youth Opportunities Unlimited або інших ініціатив, спрямованих на підприємництво [41].

Цей захід підтримує діяльність за межами формальної освіти та навчання, яка заохочує, сприяє участі молоді в європейському демократичному житті на регіональному, місцевому, національному та європейському рівнях.

За останні два роки 118 молодих українських лідерів взяли участь у 16 міжнародних проектах у десяти європейських країнах, під час яких разом із однолітками з інших країн працювали над соціальними та освітніми ініціативами [36]. Серед тем проекту були права людини, управління різноманіттям, інклюзія, (соціальне) підприємництво, робота з молоддю, психічне здоров'я, волонтерство, управління проектами та інші.

Отже, можна сказати, що молодіжна робота надає підтримку молодим людям у вирішенні проблем, пов'язаних із роботою в школі, або стосунками, покращуючи їх здатність робити свідомий і позитивний вибір у житті. Індивідуальне керівництво, запропоноване молодіжною роботою, допомагає молодим людям розвивати самовладання та спрямовує їх до соціальних агенцій (таких як освітні програми чи заклади догляду), які зміцнюють їхній зв'язок із суспільством.

Висновки до розділу 2

Слід зробити висновки, що проекти, спрямовані на реалізацію молодіжних соціальних ініціатив, є важливими для сприяння позитивним змінам, розширенню можливостей та розвитку громади. Однак для забезпечення їх ефективності вкрай важливо визначити фактори успіху, які сприяють їх досягненню серед них оцінка. Першим ключовим фактором успіху проекту, що реалізує молодіжні соціальні ініціативи, є чітке визначення цілей та завдань. Проекти потребують чітко визначених цілей та бажаних результатів, які дають напрямок для планування, реалізації та оцінки. Чіткі цілі дозволяють ефективно координувати, розподіляти ресурси та вимірювати успіх, тримати проект цілеспрямованим і досягати значущих результатів. Оцінюючи проект, важливо враховувати фактори: економічної ефективності, результативності, ризику і часу. Отже, після врахування цих факторів слід приймати рішення щодо самого проекту.

Не менш важливим є не тільки досягнення результату але й його покращення. Реалізація молодіжних соціальних ініціатив через проектну діяльність є потужним способом розширення прав і можливостей молоді, сприяння соціальним змінам та позитивного впливу на суспільство. Однак успіх цих ініціатив залежить від ефективного планування, реалізації та оцінки. Для підвищення успішності молодіжних соціальних ініціатив важливо надавати пріоритет значущому залученню молоді протягом усього життєвого циклу проекту. Реалізація молодіжних соціальних ініціатив через проектну діяльність є потужним способом розширення прав і можливостей молодих людей, сприяння соціальним змінам та створення позитивного соціального впливу. Однак успіх цих ініціатив залежить від ефективного планування, реалізації, фінансування, залучення партнерів та оцінки.

При розробці соціальних проектів розглядаються найкращі варіанти, етапи планування та методи досягнення поставлених цілей. Пропозиції спрямовані на задоволення соціальних потреб, зміну умов життя людей, покращення повсякденного життя громади або принаймні найбільш вразливих верств населення, а також підвищення якості життя, праці та навколишнього середовища. Багато з цих проектів зосереджені на створенні доходів для вразливих груп

населення та розширенні прав і можливостей жінок. До них також належать проекти, спрямовані на боротьбу з голодом і бідністю, насильством удома, в школі та на роботі, поліпшення здоров'я, збереження традицій і звичаїв, розвиток культури і мистецтва, підтримку збереження природи і захист навколишнього середовища. Не бажано намагатися робити все самотужки, щоб досягти результатів. У деяких випадках зовнішня допомога сприяє поліпшенню якості.

Співпраця та партнерство з різними зацікавленими сторонами є важливим для успіху молодіжних соціальних проектів. Міцні партнерські стосунки з громадськими групами, школами, місцевим бізнесом, державними установами та організаціями громадянського суспільства забезпечують доступ до ресурсів, досвіду та ширших мереж. Працюючи разом, можна обмінюватися ресурсами та ідеями, збільшуючи масштаб і вплив проекту та сприяючи його сталості. Оцінка проекту також важлива, і не лише для того, щоб оцінити початковий прогрес ініціативи або побачити результати в кінці. Безперервний аналіз та оцінювання необхідні для ефективної діяльності та усунення помилок. Оцінювання має бути інтегроване в різні етапи проекту, а не лише в кінці. Оцінюючи прогрес, можна виявити потенційні ризики і скоригувати методи і дії, щоб забезпечити досягнення цілей проекту. Також ніколи не слід нехтувати раціоналізацією використання ресурсів. При реалізації соціальних програм через проектну діяльність, ефективний розподіл ресурсів та управління ними має важливе значення для забезпечення успіху та максимізації впливу програми. Ефективний розподіл ресурсів – це визначення та використання ресурсів у стратегічний та сталий спосіб, тоді як ефективне управління – це забезпечення оптимального використання ресурсів та виконання запланованих заходів. Ефективний розподіл ресурсів та ефективний менеджмент мають важливе значення для максимізації результативності соціальних програм. Ефективний розподіл ресурсів починається з комплексної оцінки наявних ресурсів. Сюди входять фінансові ресурси, людські ресурси, інфраструктура та партнерства. Всі ці елементи є ключовими для покращення реалізації молодіжних соціальних ініціатив через проектну діяльність.

Слід звернути увагу, на успішні кейси такі, як молодіжна соціальна діяльність у багатьох економічно розвинених країн світу протягом останніх десятиліть використовується як ефективний довгостроковий інструмент вирішення актуальних суспільних проблем. В Україні у 2000-х роках ідеї соціальної діяльності актуалізувалися, культура соціальних проєктів щороку активно. Спільним для всіх цих проєктів є припущення, що є активні молоді люди, які бажають брати участь і робити внесок, якщо у них є інструменти. Крім того, спільним для цих проєктів є усвідомлення особами, які приймають рішення, того, що традиційні структури «зверху донизу» не сприяють участі молоді, а радше перешкоджають їй і зменшують перешкоди для участі. Одним з успішних прикладів можна вважати Erasmus+. Програма Erasmus+ спрямована на сприяння участі молоді, посилення якості процесів інформального та неформального навчання та розвиток якісної роботи з молоддю. Подальша підтримка в цих сферах доступна через спеціальні тематичні стратегії, такі як Стратегія участі молоді, Youthpass та Європейська стратегія навчання. Крім наддержавних, є й державні проєкти. Державний сектор іноді є основним джерелом фінансування представленої діяльності, особливо щодо аспектів працевлаштування та навчання. Враховуючи досягнуті загальні позитивні результати, особливо щодо незахищеної молоді, такі безперервні інвестиції державного сектору є виправданими та вимагаються на довгостроковій та стабільній основі. Значний і постійний фінансовий внесок громадськості, необхідний для ініціатив Sunraysia та мерів Сан-Франциско, неможливий у більшості країн, що розвиваються, і існує потреба у пошуку інших інноваційних засобів фінансування. Загалом ініціативи щодо працевлаштування молоді мають бути спрямовані на те, щоб стати самодостатніми, як це продемонстровано у випадку Artisans d'Angkor, Youth Opportunities Unlimited або інших ініціатив, спрямованих на підприємництво. Таким чином, проаналізована стратегія реалізації проєктів та шляхи покращення результатів, а також успішні кейси реалізації молодіжних проєктів, де в тому числі використовувались схожі кроки реалізації, які були описані в розділі.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

В ході дослідження автором було виконано поставлені завдання, а саме:

Проаналізовані теоретичні підходи до розуміння поняття «проект» та його роль у реалізації молодіжних соціальних ініціатив. З огляду на це можна зазначити, що існує багато теоретичних підходів до розуміння поняття «проект» та його ролі в реалізації молодіжних соціальних ініціатив. У світі існує багато проектів та ініціатив, спрямованих на зміцнення та поглиблення соціальної єдності. Дії та ідеї, які пов'язані між собою та реалізуються скоординовано для досягнення спільної мети, можна назвати «проектами». Метою проекту є покращення повсякденного життя суспільства в цілому або принаймні найбільш вразливих соціальних груп.. Історія розробки та реалізації соціальних проектів і програм починається з останніх трьох десятиліть XVIII століття, пов'язаних з активним засвоєнням західноєвропейських ідей гуманізму, розуму та природного права, необхідністю регулювання різних сторін суспільного життя. на основі раціоналістичних підходів Просвітництва. Порівняно з середньовіччям просвітницька думка задала принципово новий напрям у формуванні систем соціальної підтримки населення. У документах цього періоду чітко простежується «проектна ідея» досліджень, спрямованих на трансформацію суспільного життя: Що характеризує людський розум XVIII століття, так це універсальність і всебічність вільного пошуку. Людський розум, зневажаючи або ненавидячи все сучасне життя, ставить перед собою велике завдання відтворити все існуюче, відтворити інституції, традиції і весь порядок життя, змінити і перевиховати людину в цілому. Аналізуючи різноманітні джерела, з історичних джерел XVIII століття можна зрозуміти елементи конструкції, пов'язані з актуалізацією суджень про необхідність аналізу умов життя «нужденних» на основі «аналізу жебраків» та розрахунку. шляхи вирішення своїх проблем. У 18 столітті мислитель раннього соціалізму Роберт Оуен намагався створити ідеальне суспільство за допомогою державного планування. Так, наприклад, одним із модних напрямків у педагогіці того часу було використання методу проектів, розробленого Вільямом Хердом Кілпатріком та

іншими педагогами-експериментаторами і заснованого на теоретичних ідеях американського філософа, педагога і психолога Джона Дьюї. У 1970-х і 1980-х роках розвиток громад став частиною стратегії «Інтегрованого розвитку сільських районів», яку підтримували агентства ООН і Світовий банк.

Вивчено досвід реалізації проєктів, спрямованих на підтримку та розвиток молодіжних соціальних ініціатив. В роботі описані в розділі приклади реалізації проєктів, спрямованих на підтримку та розвиток молодіжних соціальних ініціатив. Існує багато чудових прикладів того, як школи та університети використовують молодіжну громадську діяльність для підтримки професійної підготовки молоді. Ці приклади показують, що коли навчальні заклади організовують молодіжну громадську діяльність та підтримують навчальні курси, всі молоді люди можуть розвинути навички, які допоможуть їм протягом усього життя та змінити життя своїх громад на краще. Ефективним може бути сприяння налагодженню зв'язків та співпраці між молодіжними працівниками. Такі платформи, як конференції, форуми та онлайн-спільноти дозволяють молодіжним працівникам збиратися разом, обмінюватися досвідом та вчитися один в одного. Спільні проєкти з іншими молодіжними організаціями та зацікавленими сторонами також можуть збільшити вплив їхніх ініціатив. Деякі проєкти спрямовані на вшанування історії та традицій, інші – на встановлення прямих зв'язків між молодими людьми та особами, які приймають рішення, треті – на розвиток професійних навичок, четверті – дозволяють молодим людям досліджувати різні перспективи, а п'яті – залучають молодих людей до покращення життя у своїх громадах.

Проаналізовано вплив проєктів на молодь. Вивчивши різні соціальні проєкти для молоді та проаналізувавши їх ефективність, можна зробити висновок, що соціальні проєкти відіграють важливу роль у задоволенні потреб і прагнень суспільства, особливо молоді. Ці ініціативи спрямовані на покращення соціального середовища шляхом сприяння позитивним змінам і створення можливостей для особистого зростання, участі в громаді, соціального розвитку та розширення можливостей. Соціальні проєкти створюють платформи для розширення можливостей молоді та дозволяють молодим людям відкрити свої сильні сторони.

Беручи участь у цих проектах, молоді люди розвивають такі важливі життєві навички, як лідерство, робота в команді, вирішення проблем і спілкування, а також отримують більший доступ до соціальних просторів. Цей досвід дозволяє їм долати виклики, приймати обґрунтовані рішення та робити значний внесок у розвиток суспільства. Крім того, участь у соціальних проектах допомагає молодим людям набути впевненості в собі, самоповаги та відчуття мети, допомагає їм розвивати та вдосконалювати свою ідентичність, а також підвищує їх почуття саморозвитку та участі в соціальних процесах.

Визначено фактори успішності проєктів, що спрямовані на реалізацію молодіжних соціальних ініціатив. Після завершення завдання, в роботі можна знайти інформацію щодо практичного досвіду розробки соціальних проєктів молоддю і враховуючи викладені факти можна зробити висновки, що проєкти, спрямовані на реалізацію молодіжних соціальних ініціатив, є важливими для сприяння позитивним змінам, розширенню можливостей та розвитку громади. Однак для забезпечення їх ефективності вкрай важливо визначити фактори успіху, які сприяють їх досягненню. Для досягнення цих цілей важливо впроваджувати певні заходи, наприклад оцінку. Оцінюючи соціальні програми та проєкти, важливо поставити собі низку запитань. Проєкти потребують чітко визначених цілей та бажаних результатів, які дають напрямок для планування, реалізації та оцінки. Чіткі цілі дозволяють ефективно координувати, розподіляти ресурси та вимірювати успіх, тримати проєкт цілеспрямованим і досягати значущих результатів.

Розроблено рекомендації щодо покращення процесу реалізації молодіжних соціальних ініціатив через проєктну діяльність, враховуючи виявлені фактори успішності та виклики, і як результат можна зазначити, що важливо не лише досягати результатів, а й покращувати їх. Реалізація молодіжних соціальних ініціатив через проєктну діяльність є потужним способом розширення прав і можливостей молодих людей, сприяння соціальним змінам та позитивного впливу на суспільство. Однак успіх цих ініціатив залежить від ефективного планування, реалізації та оцінки. Для підвищення успішності молодіжних соціальних ініціатив

важливо надавати пріоритет значущому залученню молоді протягом усього життєвого циклу проекту. Реалізація молодіжних соціальних ініціатив через проектну діяльність є потужним способом розширення прав і можливостей молоді, сприяння соціальним змінам та позитивного впливу на суспільство. Однак успіх цих ініціатив залежить від ефективного планування, реалізації, фінансування, залучення партнерів та оцінки. Співпраця та партнерство з широким колом зацікавлених сторін є запорукою успіху молодіжних соціальних проектів. Міцні партнерські відносини з громадськими групами, школами, місцевим бізнесом, державними установами та організаціями громадянського суспільства забезпечують доступ до ресурсів, досвіду та ширших мереж. Працюючи разом, можна обмінюватися ресурсами та ідеями, збільшуючи таким чином масштаб і вплив проекту та сприяючи його сталості. При реалізації соціальних програм через проектну діяльність, ефективний розподіл та управління ресурсами має важливе значення для досягнення максимального успіху та ефективності програми. Ефективний розподіл ресурсів означає визначення та використання ресурсів у стратегічний і сталий спосіб, тоді як ефективне управління означає забезпечення найкращого використання ресурсів та виконання запланованих заходів. Ефективний розподіл ресурсів та ефективний менеджмент мають важливе значення для максимізації результативності соціальних програм. Ефективний розподіл ресурсів починається з комплексної оцінки наявних ресурсів. Сюди входять фінансові ресурси, людські ресурси, інфраструктура та партнерства. Всі ці елементи є ключовими для покращення реалізації молодіжних соціальних ініціатив через проектну діяльність.

Проведено апробацію розроблених рекомендацій на конкретних прикладах проектів. Результати можна надати наступні. У багатьох економічно розвинених країнах світу молодіжна соціальна дія останніми роками використовується як ефективний довгостроковий інструмент для вирішення нагальних соціальних проблем. В Україні також у 2000-х роках відбулося оновлення концепції соціальної дії та з року в рік розвивалася культура соціальних проектів. Спільним для цих проектів є припущення, що є активні молоді люди, які хочуть брати участь і робити

свій внесок, якщо у них є кошти. Спільним для цих проектів є визнання особами, які приймають рішення, того, що традиційні структури "зверху-вниз" не сприяють участі молоді, а навпаки, перешкоджають їй та зменшують бар'єри для участі. Одним з успішних прикладів є Еразмус+. Програма Еразмус+ має на меті сприяти участі молоді, покращити якість неформального та інформального навчання та розвивати високоякісну молодіжну роботу. Подальша підтримка в цих сферах надається через конкретні тематичні стратегії, такі як Стратегія участі молоді, Молодіжний пропуск та Європейська стратегія навчання. Існують як національні, так і наднаціональні проекти. Державний сектор може бути важливим джерелом фінансування цих заходів, особливо у сфері зайнятості та освіти. З огляду на загальні позитивні результати, досягнуті, особливо для соціально незахищеної молоді, такі постійні інвестиції з боку державного сектору є виправданими і необхідними як довгострокова і стійка основа.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азарова, Т. (2007). Технологія оцінки соціальних програм та проектів.
2. Гераськов С. В. (2022). Навчальний посібник для здобувачів ступеня магістра за спеціальністю 231 «Соціальна робота».
3. Думай глобально, дій локально. (n.d). URL: https://volunteer.country/blog/experience/interview_zalishchyky_gorishni_plavni.
4. Зотов, О. В. (2010). Проект, управління проектом: основні поняття, суб'єкти державного управління. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=171>.
5. Інструмент оцінки сталості програм та проектів. (2016). URL: <https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/INSTRUMENT-OTSINKY-STALOSTI-PROHRAMTA-PROEKTIVKyiv-2016.pdf>.
6. Репицький, Т. (2019). Практичний посібник про розвиток, досвід і досягнення громад-партнерів програми USAID «Децентралізація приносить кращі результати та ефективність» (DOBRE) в сфері реалізації молодіжної політики, та призначене передусім для місцевої влади в ОТГ.
7. Світлична, М. В. (2021). Удосконалення систем управління молодіжних центрів в малих громадах областей Сходу України.
8. Сіренко, Р. (2019). Соціалізація молоді України в сфері масового спорту. *Молодий вчений*, No. 4, 32-35.
9. Триває Всеукраїнський форум «Дитина у тривожному середовищі: розвивальні відновлювальні практики». (2023). URL: <https://mms.gov.ua/news/tryvaie-vseukrainskyi-forum-dytyna-u-tryvozhnomu-seredovyshchi-rozvyvalni-i-vidnovliuvalni-praktyky>.
10. Youth Social Projects Section. (n.d.). *The Guardian*. URL: <https://www.theguardian.com/society/youth-social-projects>.
11. 17 partnerships for the goals. (n.d.). *The Global Goals*. URL: <https://www.globalgoals.org/goals/17-partnerships-for-the-goals/>.
12. Brinkman, T. (2014). Social Functions of community recreation. *Prezi*. URL: <https://prezi.com/gxw1udhckmsk/social-functions-of-community-recreation/>.

13. Build youth projects to improve your community. (2021). *European Union Official Website*. URL: https://youth.europa.eu/get-involved/civic-engagement/build-youth-projects-improve-your-community-0_en.
14. Building 21st century skills in young change-makers in Ukraine. (n.d.). *UNICEF*. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/en/upshift>.
15. Constantinides, C. (2012). Social Project Management – a new role for project managers. URL: <https://www.onedesk.com/social-project-management-best-practices/>.
16. Ellis, J. (2023). What Are the Different Types of Community Development Projects? *Smart Capital Mind*. URL: <https://www.smartcapitalmind.com/what-are-the-different-types-of-community-development-projects.htm>.
17. Goldar, A. (n.d.). *Community Development in Developing Countries*. URL: https://www.academia.edu/10050875/Community_Development_in_Developing_Countries.
18. Ignatovitch, A. (2020). *Youth work in eastern Europe: Realities, perspectives and inspiring initiatives*. URL: <https://pjp-eu.coe.int/documents/42128013/47261953/061120-Youth+work+eastern+Europe+WEB.pdf/0d148ae4-acf4-1572-7491-f68ec9276a71>.
19. Kenyon, P. (2009). *Partnerships for youth employment*. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—ed_emp/documents/publication/wcms_114186.pdf.
20. Kharkiv youngsters present successful social projects supported by EU and UNICEF. (2019). URL: <https://www.unicef.org/ukraine/en/press-releases/kharkiv-youngsters-present-successful-social-projects-supported-eu-and-unicef>.
21. Kilpatrick W. The Project Method. (2018). URL: <http://www.educationengland.org.uk/documents/kilpatrick1918/index.html>.
22. Plato's Concept of an Ideal State. (2022). URL: <https://owlcation.com/humanities/Platos-Concept-Of-Ideal-State>.

23. Project: "Modernization of the social support system in Ukraine". (2019). URL: <http://lhsi.org.ua/en/s73-project-modernization-of-the-social-support-system-in-ukraine>
24. Singh J. Role of the Social Sector in a Developed Country. (2022). URL: <https://www.linkedin.com/pulse/role-social-sector-developed-country-jasjit-singh>.
25. Sivasankari. Art of communication in project management. (2010). URL: <https://www.pmi.org/learning/library/effective-communication-better-project-management-6480#>.
26. The analysis of investment capacity of social projects implementation in United Territorial Communities. (2020). URL: <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/632>.
27. The community at New Harmony of Robert Owen. (n.d). URL: <https://www.britannica.com/biography/Robert-Owen/The-community-at-New-Harmony>.
28. The Importance of Communication in Project Management. (2022). URL: <https://www.indeed.com/career-advice/career-development/importance-of-communication-in-project-management>.
29. The International Organization of Supreme Audit Institutions. (n.d). URL: <https://www.intosai.org>.
30. The Role of Community Programs for Youth. – 411 c.
31. Type of project. (n.d) URL: <https://www.concordiavolunteers.org.uk/type-of-project>.
32. Types of projects in project management. (n.d). URL: <https://www.sinnaps.com/en/project-management-blog/types-of-project>.
33. Understanding youth social action. (n.d) URL: <https://www.youth-social-action.careersandenterprise.co.uk/understanding-youth-social-action>
34. What is social project?. (n.d) URL: <https://whatdoesmean.net/what-is-social-project/>.
35. Why Explore Social Change Movements?. (n.d). URL: <https://historyofsocialchange.ca/about-2/about-the-project/>.

36. Why Social Impact Matters. (2020). URL: <https://www.pmi.org/learning/library/pulse-indepth-4-why-social-impact-matters-12358#>.
37. YouthToday. (2020). Pecypc: Youth Civic Engagement Collaborative Program Grants. (2020) URL: <https://youthtoday.org/2020/02/youth-civic-engagement-collaborative-program-grants/>.
38. Youth initiative: a framework for youth entrepreneurship. (2017) URL: https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Youth_initiative/youth-initiative.pdf.
39. World Youth Report. (2020). Youth Social Entrepreneurship: potential and challenges (2020). URL: <https://www.un.org/development/desa/youth/wp-content/uploads/sites/21/2020/10/WYR2020-Chapter3.pdf>.
40. YouthActionNet. (2019). URL: <https://iyfglobal.org/initiatives/youthactionnet>.
41. Zangerl K. 6 projects where young people foster innovation for community life. (2021). URL: <https://innovationinpolitics.eu/6-projects-where-young-people-foster-innovation-for-community-life/>.